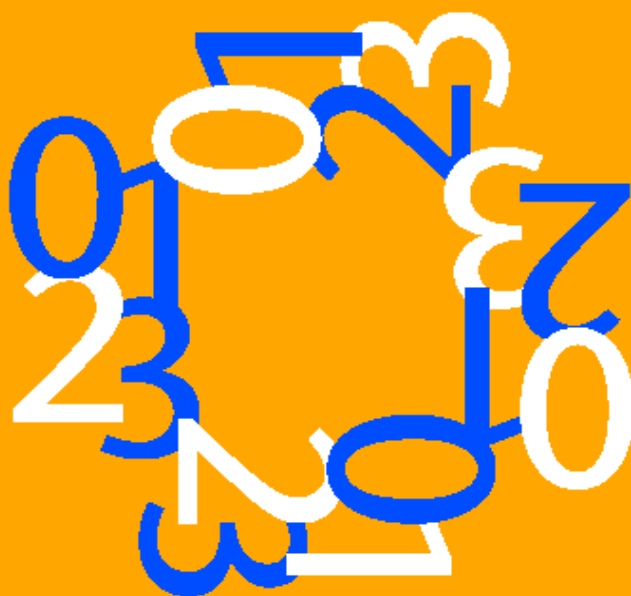

Talousarvio 2018

Taloussuunnitelma 2019-2020

Kaupunginhallitus 27.11.2017

Kaupunginvaltuusto 11.12.2017

Sisällysluettelo

YLEISPERUSTELUT	3
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
1.2 LOIMAAN LINJA 2013 -2018	6
1.3 TALOUSARVIORAKENNE JA SITOVUUSTASOT	7
1.4 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA	10
1.5 TOIMINNAN TULOS JA TOIMINNAN RAHOITUS	11
1.6 TALOUDEN TASAPAINO	17
KÄYTTÖTALOUSOSA	18
2. KAUPUNGINVALTUUSTO	18
3. TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	19
3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	20
4. KAUPUNGINHALLITUS	21
5. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT.....	27
6. SIVISTYSTOIMIALA.....	44
7. TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ TOIMIALA	63
LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	68
LIIKELAITOS	69
8. LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS	69
TULOSLASKELMAOSA.....	71
9. TULOSLASKELMA.....	71
INVESTOINTIOSA	73
10. INVESTOINNIT	73
10.1 MAA- VESIALUEET, KONSERNIJOHTO	74
10.2 TALONRAKENNUS.....	74
10.3 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS.....	79
10.4 KULJETUSVÄLINEET	81
10.5 IRTAIN OMAISUUS	82
10.6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT	83
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	83
RAHOITUSOSA.....	84
11. RAHOITUS.....	84
KONSERNITAVOITTEET.....	86
12. KONSERNITAVOITTEET	86

LIITE

Loimaan Vesi-liikelaitoksen talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020

YLEISPERUSTELUT

1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Talouden ja toiminnan taustaa

Pitkään jatkunut talouden taantuma on taittunut ja talouden näkymät ovat syksyllä 2017 selvästi aiempaa myönteisemmät. Vienti on elpynyt ja kansantalouden kasvu piristynyt. Lounais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen odotetaan heijastuvan koko maahan.

Bruttokansantuote supistui vuosina 2012 – 2014 ja vuoden 2015 kasvu jäi vähäiseksi. Viime vuonna kasvu oli noin 1,9 prosenttia. Valtionvarainministeriön syksyn 2017 ennusteen mukaan talouden kasvu nousee työllisyyden kohentumisen ja yksityisen kulutuksen myötä tänä vuonna 2,9 prosenttiin. Vuonna 2018 talouskasvun odotetaan jatkuvan, vaikka BKT:n kasvu hidastuu 2,1 prosenttiin. Bruttokansantuotteen kasvu parantaa työllisyyttä, joskin työttömien määrä laskee hitaasti. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan 8,1 prosenttiin ja työllisyysasteen nousevan 70 prosenttiin vuonna 2018.

Positiivinen rakennemuutos on konkretisoitunut myös Loimaalla mm. Pemamek Oy:n tilauskantana. Kauppa-ala elää edelleen murroksessa ja palvelualalla odotetaan talouden elpymisen myönteisiä vaikutuksia. Elinkeinoelämän tilanne on Loimaalla kuitenkin kokonaisuudessa myönteinen.

Asukasmäärän pitkään jatkuneen vähenemisen taustalla on pääosin ikärakenteesta johtuva luonnollinen väestömuutos. Nettomuutto oli viime vuonna -64 ja asukasmäärä väheni yhteensä vajaalla 200 asukkaalla. Vuoden 2017 tammi-syyskuun aikana nettomuutto on ollut positiivinen (+23), mutta asukasmäärä on kuitenkin vähentynyt noin 70 asukkaalla. Asukkaita oli syyskuun 2017 lopulla 16.203.

Työllisyystilanne kääntyi viime vuonna ja työttömien määrän väheneminen on jatkunut vuoden 2017 aikana. Lokakuussa 2017 työttömiä oli 617 (8,5 %). myös nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys ovat vähentyneet. Lokakuussa 2017 pitkäaikaistyöttömiä oli 181 eli 34 henkilöä vuoden takaista vähemmän.

Vuoden 2018 talousarvio

Kaupunginvaltuusto päätti tammikuussa 2013 strategiset tavoitteet vuosille 2013 – 2016. Ne ovat olleet pohjana vuoden 2018 talousarvion toiminnallisia tavoitteiden asettaessa. Strategiaa on päivitetty syksyn 2017 aikana.

Vuoden 2018 verotuloarvio perustuu lokakuussa 2017 päivitettyihin valtakunnallisiin arviopohjiin. Veroprosentti on nykyinen 20,50 % ja kiinteistöveroprosentit ovat niin ikään vuoden 2017 tasolla. Verotuloja on vuonna 2018 arvioitu kertyvän yhteensä 53,3 milj. euroa eli noin 0,4 milj. euroa (0,7 %) vuoden 2017 budjetoituja verotuloja vähemmän. Valtionosuuksia on budjetoitu 40,9 milj. euroa eli 1,1 milj. euroa vuoden 2017 osuuksia vähemmän. Palvelujen rahoituksen pohjana oleva verorahoituksen määrä on ensi vuonna vähenemässä 1,5 milj. eurolla.

Talousarvioesityksen vuosikate on 3,7 milj. euroa. Poistot ovat vajaat 3,8 milj. euroa, joten vuoden 2018 tilikausi (kaupunki ja vesi) on niukasti ylijäämäinen. Vuonna 2016 taseen ylijäämä oli 1,4 milj. euroa. Lokakuun toteutuma-arvion mukaan vuoden 2017 tuloksen on arvioitu olevan pahimmillaan 1,4 milj. euroa alijäämäinen. Tase heikkenisi tällöin vuonna 2017 0-tasolle. Talousarvioesityksen mukaan tase olisi vuonna 2018 edelleen 0-tasolla.

Taloussuunnitelmaesityksen mukaan tase on vuosina 2019 – 2020 ylijäämäinen. Suunnitelmaukseen sisältyy kuitenkin mm. erikoissairaanhoidon, lastensuojelun ja työllisyyden hoidon kustannuksiin sekä sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä epävarmuuksia, jotka voivat kääntää taseen myös alijäämäiseksi.

Henkilöstökulut ja palvelujen ostot

Vuosien 2013 – 2016 palvelujen ja talouden sopeuttamisohjelman ja vuoden 2017 sopeuttamistoimenpiteiden yhtenä osana on ollut henkilöstökulujen vähentäminen. Sopeuttamistoimia jatketaan myös vuosina 2018 – 2020. Henkilöstöratkaisuissa valmistaudutaan myös sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksiin.

Tammi-lokakuun 2017 toteumatietojen mukaan budjetoidut 48,0 milj. euron henkilöstökulut ovat alittumassa noin 1,0 milj. eurolla. Vuoden 2018 talousarvioesityksen 47,0 milj. euron henkilöstökulut ovat siis samalla tasolla kuin toteutumassa olevat vuoden 2017 henkilöstökulut.

Palvelujen ostoihin on talousarvioesityksessä budjetoitu 50,7 milj. euroa eli vain 0,2 milj. euroa vuoden 2017 budjetoitua enemmän. Sairaanhoidopiiriin palveluihin on budjetoitu 20,1 milj. euroa eli 2,6 milj. euroa sairaanhoidopiiriin arviota vähemmän. Tämä edellyttää, että sosiaali- ja terveys –toimialalla jatketaan aiemmin päätettyjä muutoksia ja toteutetaan myös talousarvion tasapainotuksen yhteydessä loka-marraskuussa esillä olleita uudistuksia ja muutoksia.

Investoinnit

Talousarvioesityksen mukaiset investoinnit ovat 4,9 milj. euroa. Määrärahat sisältävät yhteensä 1,6 milj. euroa liikennejärjestelyihin ja muuhun katurakentamiseen sekä yhteensä 0,7 milj. euroa mm. matkakeskuksen, puistoalueiden ja urheilukenttien investointeihin.

Rakennusten peruskorjauksiin mm. sisäilmaongelmista aiheutuvine korjaustarpeineen budjetoitu yhteensä 1,1 milj. euroa ja irtaimen omaisuuden hankintoihin yhteensä 0,1 milj. euroa. Loimaan Veden investointisuunnitelmaan on vuodelle 2018 budjetoitu 1,0 milj. euroa. Merkittävimpänä investointihankkeena on Alastaro – Loimaa siirtoviemäri/yhdysvesijohto.

Suunnitelmavuosien 2019 – 2020 investoinnit ovat 9,2 milj. euroa (kaupunki) ja Loimaan Veden investoinnit 1,8 milj. euroa.

Elinvoiman vahvistaminen sekä sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen

Sote-palvelut ovat siirtymässä järjestämisvastuineen vuoden 2020 alusta maakunnille. Maakunnallinen valmistelu on lainsäädännön keskeneräisyydestä huolimatta etenemässä vuosina 2017 – 2018. Vuodesta 2009 jatkunut taantuma on vuoden 2017 aikana taittunut. Yritysten, elinkeinoelämän ja työllisyyden näkymät ovat Varsinais-Suomessa myönteiset. Ongelmaksi on muodostumassa osaavan työvoiman tarjonta.

Väestön ikääntyminen, palvelujen kysynnän kasvu, valtion kuntiin kohdistamat menoleikkaukset sekä mm. valtionosuuksien vähennykset rasittavat kuntataloutta. Loimaan kaupungin talouden tila on edelleen epävakaa. Vuoden 2016 noin 1,4 milj. euron suuruinen taseen ylijäämä on kapea. Vuoden 2017 tulos voi muodostua pahimmillaan 1,4 milj. euroa alijäämäiseksi. Tulokseen vaikuttaa merkittävästi mm. erikoissairaanhoidon lopulliset mak-suosuudet.

Asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen pohjana oleva Loimaan oma palvelurakenne on edelleen kattava ja laaja. Kustannustasoon vaikuttaa väestö- ja ikärakenne sekä tuloihin

keskimääristä alhaisempi tulotaso. Huoltosuhde on heikentynyt väestön ikääntyessä ja vähentyessä. Uhkana on edelleen veropohja kapeneminen. Sote-uudistuksen vaikutukset ovat vielä epävarmat. Palvelujen rahoituspohjan heikkeneminen edellyttää, että erityisesti sosiaali- ja terveystalouden palvelurakenteita pystytään uudistamaan ja palvelujen vaikuttavuutta edelleen lisäämään.

Kaupungin omien muutostarpeiden ohella sote- ja maakuntauudistus edellyttää palvelujen ja toimintojen uudistamisen jatkamista vuosina 2018 – 2020. Varsinais-Suomen myönteisen rakennemuutoksen myötä Loimaan elinvoimaisuuden ja elinkeinopoliittisen tulopohjan vahvistaminen ovat keskeisiä painopisteitä valtuustokaudella 2017 – 2020.

Loimaalla 22.11.2017, Jari Rantala, kaupunginjohtaja

1.2 LOIMAAN LINJA 2013 -2018

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.1.2013 Loimaan linja 2013-2016-strategian kaupungin ohjausvälineeksi päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmässä. Kaupunginhallitus päätti 28.8.2017, että strategian vuosille 2018 – 2019 tulee olla käsittelyssä vuoden 2017 aikana. Strategia tuodaan valtuuston päätettäväksi vuoden 2018 alussa.

Talousarvion tavoitteet on johdettu Loimaan linja 2013 – 2016 –strategiasta.

Strategiassa on määritelty toiminta-ajatus, visio sekä asetettu keskeiset strategiset tavoitteet. Strategialla ohjataan muita toiminta- ja palvelustrategioita, suunnittelua ja päätöksentekoa. Sitä toteutetaan osana vuosittaista talous- ja toimintasuunnitelmaa. Valtuusto asettaa strategisista linjauksista, painopisteistä ja tavoitteista johdetut toiminnalliset tavoitteet vuosittain talousarviossa.

Loimaan kaupungin toiminta-ajatus kertoo Loimaan kaupungin olemassa olon tarkoituksen.

Järjestämällä yhteisöllisyyttä ja omatoimisuutta tukevia palveluja luomme perustan asukkaittemme sujuvalle elämälle ja yritysten kestäväälle kasvulle

Loimaan kaupungin visio 2020 +++ määrittelee halutun kehityssuunnan pitkällä tähtäimellä

Loimaa on sujuvan elämän kotikaupunki ja yrityksille kasvun paikan tarjoava asiointi- ja palvelukeskus keskellä Lounais-Suomea.

Loimaa on jyvällä tulevaisuudesta. Toimiva päätöksenteko ja osaava henkilöstö ovat perustana palvelumme uudistamiselle ja vakaalle taloudelle. Luonto ja ympäristö ovat kestävä kasvumme perustana.

Strategiassa on määritelty viisi toiminta-ajatuksen ja visioon pohjautuvaa strategialinjausta:

- 1. Sujuvan elämän kotikaupunki**
 - asukkaat ja asiakkaat
- 2. Kasvun paikka yrityksille**
 - elinkeinot ja yritykset
- 3. Keskellä kasvavaa Lounais-Suomea**
 - liikenne sekä alue- ja yhdyskuntarakenne
- 4. Ympäristö kestävä kasvun pohjana**
 - ympäristö- ja energia
- 5. Jyvällä tulevaisuudesta**
 - talous, organisaatio ja henkilöstö

Valtuusto seuraa ja arvioi strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista vuosittain tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

1.3 TALOUSARVIORAKENNE JA SITOVUUSTASOT

Talousarvion osat

Talousarviosta ja – suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säädökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja –suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolain säädöksiä. Sitovia ohjeita ja lausuntoja kuntien kirjanpitoon antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarvion sisältö on laadittu huomioiden soveltuvien osin edellä mainitut säännökset ja ohjeet.

Talousarviossa on seuraavat osat: yleisperustelut, käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa, rahoitusosa ja konsernitavoitteet.

Sitovuustasot

Talousarviorakenne on laadittu siten, että **organisaatorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan**. Valtuuston nähdessä sitovia ovat seuraavat tasot:

Käyttötalous

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta

Kaupunginhallitus
- Konsernijohto
- Elinvoima

Hyvinvointivaliokunta
- Hyvinvointipalvelujen hallinto
- Sosiaalityö
- Terveys- ja hoivapalvelut

Sivistysvaliokunta
- Varhaiskasvatus
- Perusopetus ja keskiasteen koulutus
- Vapaa-aikapalvelut

Elinympäristövaliokunta
- Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Sekä seuraava liikelaitos:
- Loimaan Vesi-liikelaitos

Investoinnit (toimielimittäin sekä hankkeittain, että hankeryhmittäin)

Tuloslaskelma

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja rahoituskulut
- satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoituslaskelma

- o antolainasaamisten muutos
- o pitkä- /lyhytaikaisten lainojen muutos

Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Loimaan Vesi-liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjetti rahoitteisia.

Sisäiset ja ulkoiset erät esitetään erikseen. Määrärahat esitetään ilman arvonlisäveroa lukuun ottamatta vähennysrajoitteisia toimintoja, joiden osalta arvonlisävero sisällytetään menoihin.

Investointeihin on varattu määrärahat (alv 0%) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0%) mukaan seuraavasti:

	Hankekohtainen	Hankeryhmittäinen
Aineettomat hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Maa- ja vesialueet	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Asuinrakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Muut rakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Julkinen käyttöomaisuus	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Kuljetusvälineet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut koneet ja kalusto	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut aineelliset hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Käyttöomaisuusarvopaperit	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa

Hankekohtaisen määrärahan raja-arvot 150.000 ja 60.000 euroa ovat samat kuin voimassa olevat kansalliset kynnysarvot. Tavara- ja palveluhankinnoissa kansallinen kynnysarvo on 60.000 euroa ja rakennusurakoissa 150.000 euroa.

Aktivointiraja investoinneista, jotka kuuluvat investointiosaan on 10.000 euroa. Käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

Hankekohtainen (=nimikkeittäinen) määräraha on suoraan toteuttajaa sitova ja vuosikohtainen määrärahamuutos on aina vietävä valtuuston hyväksyttäväksi. Vuosittaisen talousarvion lisäksi on pysyttävä myös hankekohtaisen kokonaiskustannusarvion sisällä. Hankekohtainen kokonaiskustannusarvio on usein jaettu usealle toteuttamisvuodelle.

Hankeryhmittäinen määräraha sitoo valtuustoon nähden ryhmätasolla, toteuttaja voi omaa toimintayksikköään sitovien säännöksiensä puitteissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan ko. hankeryhmän yhteenlaskettu kokonaismääräraha ei ylitä.

Poistot on budjetoitu suunnitelmapoistojen määräisinä. Poistoja laskettaessa noudatetaan valtuuston 27.5.2013 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Vuosi 2020 on budjetoitu kuntaliiton suosituksen mukaisesti siten, että sote-toiminta jatkuu kaupungin ylläpitämän toimintana.

Tavoitteet

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tavoitteita on asetettu taloudellisuudelle, tuottavuudelle, vaikuttavuudelle, kehittämiselle ja riskienhallinnalle. Tavoitteet tukevat kaupungin strategisten päämäärien saavuttamista.

Sisäiset erät

Sisäinen laskutus on palveluyksiköiden ja tukipalveluyksiköiden järjestelmä, jossa sisäisistä palveluista laskutetaan etukäteen määriteltujen kiinteiden hintojen perusteella tai automatisoitavissa olevien kustannustenjakoperiaatteiden mukaan. Sisäiset erät jo talousarviovaiheessa erotetaan ulkoisista tapahtumista, jotta ulkoinen tuloslaskelma voidaan esittää.

Loimaan kaupunki esittää sisäiset erät vielä toistaiseksi erillään ulkoisista, jotta sisäisten erien suuretkin vuosittaiset vaihtelut eivät hämärtäisi talouden tasapainottamistyökentelyä.

Konsernihallinnon keskitetyt ja palvelualoille vyörytettävät palvelut ovat:

- tarkastustoimi
- toimistopalvelut
- talouspalvelut
- it-palvelut
- henkilöstöpalvelut
- työterveyshuolto

Vyörytysperusteena on budjetoidut palkat kustannuspaikoittain.

Elinympäristövaliokunta vyöryttää omilla vyörytysperusteillaan:

- kiinteistöhuollon
- siivouksen
- ruokahuollon
- kuljetukset

Palvelualat maksavat lisäksi käytössään olevista toimitiloistaan sisäistä vuokraa.

Sisäistä vuokraa ei peritä seuraavista kiinteistöistä:

- Lastentalo
- Hirvikosken koulun asuntola
- Pikkukartano
- Kartanonmäen rivitalo
- Huvilakatu 33
- Kojonkulman ryhmis
- Melleri
- tavaramakasiini, Mellilä
- Huovintien seisake, Mellilä

Vuoden 2018 alusta tilastoinnin ja kustannuslaskennan helpottamiseksi palvelualojen sisäisinä vyörytyksinä jaetaan:

- soten hallinto
- terveys- ja hoivapalvelujen hallinto
- päivähoidon hallinto
- perusopetuksen hallinto

Muutos näkyy talousarviossa ja suunnitelmavuosilla sisäisten tulojen ja menojen kasvuna em. palvelualoilla.

Sisäiset menot ja sisäiset tulot ovat aina käyttötalouspuolella yhtä suuret, tulosvaikutusta niillä ei ole

1.4 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntakonsernin johtamisjärjestelmää, jolla varmistetaan, että johtaminen, suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon ja varmistetaan se, että toiminta jatkuu keskeytyksittä ja häiriöttä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kaupunginhallituksella. Kaupunginhallitus vastaa, että kaupungin johtamis- ja hallintojärjestelmä on kokonaisuutena asianmukainen ja toimielintyöskentely hyvän hallintotavan mukaista ja tehokasta.

Kaupungin riskienhallintapolitiikka on vahvistettu valtuustossa 21.3.2011. Loimaan kaupungin 24.4.2017 hyväksymän hallintosäännön 9. luvussa on vahvistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

1.5 TOIMINNAN TULOS JA TOIMINNAN RAHOITUS

Kaupungin tulojen riittävyyttä käyttötalousmenoihin arvioidaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Maksurahoituksen osuutta toimintakuluista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta $(=100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön}))$.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeisin kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulo-rahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen.

Tunnusluku ”vuosikate/poistot %” kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden käyttöomaisuuden kulumista vastaavien investointien rahoittamiseen. Vuosikatteen olisi ehdottomasti pyssyttävä positiivisena ja katettava poistot, tällöin tulo-rahoitus mahdollistaisi poistotason suuruutta vastaavat vuotuiset korjausinvestoinnit ilman lisälainoitusta

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS												
Tuloslaskelma (ulkoiset 1000€)												
	TP 2008 YHD	TP 2009	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos %
	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(18/17)
Toimintatulot	14 451	18 275	20 564	19 975	18 547	18 649	17 738	16 585	19 292	21 151	21 648	2,3
Myyntituotot	5 015	6 216	7 164	7 529	7 567	7 989	8 685	7 606	9 695	11 082	11 752	6,0
Maksutuotot	4 724	5 485	6 334	6 689	6 952	6 848	5 676	5 295	5 897	5 921	5 962	0,7
Tuet ja avustukset	1 996	3 726	3 096	3 140	1 594	1 405	1 297	1 166	1 318	1 406	1 699	20,8
(sis. Yhdistymistukea)	804	2 304	1 728	1 728	0	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	2 716	2 848	3 970	2 617	2 434	2 407	2 080	2 518	2 382	2 742	2 235	-18,5
Valmistus omaan käyttöön	90	77	109	43	38	11	8	2	0	26	0	-100,0
Toimintamenot	-90 181	-94 176	-98 965	-105 912	-110 388	-107 468	-108 958	-107 083	-114 301	-112 911	-111 912	-0,9
Henkilöstökulut	-43 664	-45 081	-46 983	-49 570	-51 792	-49 318	-48 423	-46 430	-48 982	-48 001	-46 962	-2,2
Palvelujen ostot	-34 381	-36 444	-39 032	-42 254	-45 074	-44 999	-47 108	-47 171	-50 343	-50 531	-50 727	0,4
Aineet, tarvikkeet ja tav	-6 483	-6 389	-6 995	-7 547	-7 302	-6 985	-6 652	-6 599	-7 351	-7 535	-7 437	-1,3
Avustukset	-4 783	-5 199	-4 904	-5 045	-5 042	-5 109	-5 433	-5 503	-5 545	-4 684	-4 371	-6,7
Muut toimintakulut	-870	-1 063	-1 051	-1 496	-1 178	-1 057	-1 342	-1 380	-2 080	-2 160	-2 415	11,8
Toimintakate	-75 640	-75 824	-78 292	-85 894	-91 803	-88 808	-91 212	-90 496	-95 009	-91 734	-90 264	-1,6
Verotulot	45 877	45 940	47 645	50 517	50 075	53 365	52 844	54 007	53 725	53 707	53 318	-0,7
Valtionosuudet	32 705	35 779	37 549	39 911	40 990	41 833	42 129	41 730	43 827	41 977	40 863	-2,7
Rahoitustulot ja -menot	-1 093	-1 003	-505	-320	-471	-331	-246	-162	-115	-234	-180	-23,1
Vuosikate	1 849	4 892	6 397	4 214	-1 209	6 059	3 515	5 079	2 428	3 716	3 737	0,6
Poistot ja arvonalentumiset	-3 340	-3 618	-3 690	-3 624	-3 535	-3 643	-3 515	-4 050	-3 964	-3 741	-3 786	1,2
Satunnaiset tulot	0	141	0	0	207	0	0	0	0	0	0	
Satunnaiset menot	0	-112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 491	1 303	2 707	590	-4 537	2 416	0	1 029	-1 536	-25	-49	96,0
Poistoeron lis. -/vähennys	-456	139	129	746	106	86	80	76	71	68	64	-5,9
Vapaaeht. var lis. - /väh, +	730	0	0	0	0	0	0	178	0	0	0	
TILIK. YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 217	1 442	2 836	1 336	-4 431	2 502	80	1 283	-1 465	43	15	-65,1
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT												
Asukasmäärä	17 115	17 001	16 916	16 858	16 747	16 709	16 619	16 468	16 273	16 200	16 100	
Vuosikate / poistot %	55	135	173	116	-34	166	100	125	61	99	99	
Vuosikate, euroa/as	108	288	378	250	-72	363	212	308	149	229	232	
Toimintatulot / toimintamenot %	16	19	21	19	17	17	16	15	17	19	19	

Verotulot

Talousarvio on laadittu seuraavilla veroprosenteilla:

- tulovero 20,50 %
- yleinen kiinteistövero 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistövero 0,50 %
- muun kuin vak.as kiint.vero 1,05 %

VEROTULOKERTYMÄT JA -ARVIOT																
TILIVUOSI	TP 2013	% OSUUS	TP 2014	% OSUUS	TP 2015	% OSUUS	TP 2016	% OSUUS	TPE 2017	% OSUUS	TA 2018	% OSUUS	TS 2019	% OSUUS	TS 2020	% OSUUS
Verolaji/VERO %	20,50		20,50		20,50		20,50		20,50		20,50		20,50		20,50	
Kunnallisvero	47 217	88	46 004	87	46 825	87	46 513	87	46 000	86	45 488	85	46 358	85	47 993	86
Muutos %	5,5		-2,6		1,8		-0,7		-1,1		-1,1		1,9		3,5	
Yhteisövero	2 388	4	2 793	5	3 101	6	3 001	6	3 384	6	3 622	7	3 737	7	3 891	7
Muutos %	3,6		17,0		11,0		-3,2		12,8		7,0		3,2		4,1	
Kiinteistövero	3 759	7	4 046	8	4 081	8	4 211	8	4 123	8	4 208	8	4 208	8	4 208	8
Muutos %	25,0		7,6		0,9		3,2		-2,1		2,1		0,0		0,0	
VEROTULOKSI KIRJATTU	53 364	100	52 843	100	54 007	100	53 725	100	53 507	100	53 318	100	54 303	100	56 092	100
Muutos %	6,6		-1,0		2,2		-0,5		-0,4		-0,4		1,8		3,3	
Efektiivinen veroaste %	14,28		14,26		14,1		14,06		13,58		13,61		13,62		13,62	

Kunnallisverotuksen arviointi pohjautuu kuntaliiton arviopohjaan 10/2017, jossa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön linjaamat ennusteet. Ennuste on nykylainsäädännön mukainen, joten mahdollista sote- ja maa-kuntauudistusta ei ole huomioitu.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveroenennusteessa on huomioitu vuodelle 2017 kohdennettu maksuunpantujen yhteisöjen ennakkoveron nousu. Yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden oletetaan olevan hie-man vuoden 2017 jako-osuutta korkeampi. Kunnittaiset jako-osuudet julkistetaan tam-mikuussa 2018.

Valtionosuudet

Valtionosuus maksetaan valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin laskennalli-siin kustannuksiin. Yleinen valtionosuus koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta, ve-rotulotasauksesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta valtionosuudesta.

TILIVUOSI	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspalvelujen valtionosuus	35 948	36 691	36 766	33 092	34 885	33 890	32 389	32 500	32 900
Muutos %	7,2	2,1	0,2	-10,0	5,4	-2,9	-4,4	0,3	1,2
Verotulotasaus	7 288	7 283	7 481	10 200	10 359	10 671	10 633	10 700	10 700
Muutos %	-13,9	-0,1	2,7	36,3	1,6	3,0	-0,4	0,6	0,0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 247	-2 140	-2 118	-1 563	-1 416	-2 200	-2 159	-2 200	-2 300
Muutos %	7,2	-4,8	-1,0	-26,2	-9,4	55,4	-1,9	1,9	4,5
YHTEENSÄ	40 989	41 834	42 129	41 729	43 828	42 361	40 863	41 000	41 300
Muutos %	2,7	2,1	0,7	-0,9	5,0	-3,3	-3,5	0,3	0,7

Valtioneuvosto päätti 16.11.2017 vuoden 2018 talousarvioesityksen täydentävästä esi-tyksestä. Esitykseen sisältyi myös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden lisäys 109

miljoonalla eurolla. Päätös lisää jokaisen kunnan valtionosuutta keskimäärin 20 €/asukas. Loimaalla vaikutus oli 25 €/asukas. Lopulliset päätökset vuoden 2018 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuussa 2017.

Merkittävimmät muutokset kuntien vuoden 2018 valtionosuusrahoituksessa johtuvat kilpailukyksopimuksesta (uutta vähennystä -118 milj. euroa, -22 €/asukas) ja veromenetysten kompensatiosta, joka lisää valtionosuutta 131 milj. euroa vuonna 2018.

Valtionosuuksissa on huomioitu myös päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus, omais- ja perhehoidon kehittäminen ja vanhuspalvelujen henkilömitoituksen tarkistaminen.

Henkilöstö

Vuoden 2018 talousarvio sisältää seuraavat henkilöstöratkaisut:

Konsernijohto ja elinvoimapalvelut:

- Vuoden 2018 alusta siirtyy sosiaalityön palvelualalta työllisyyden hoidosta 7 palvelusuhdetta kaupunginhallituksen elinvoimapalveluihin
- Äijät esiin! työtä ja hyvinvointia yli 50-vuotiaille-hankkeeseen ehdotetaan palkattavaksi 2 ESR-hanketyöntekijää
- Henkilöstöjohtoon lisätään 0,5 vakanssia

Sosiaalityö:

- Vuoden 2018 alusta siirtyy sosiaalityön perheneuvolaan 4 työntekijää terveys- ja hoivapalveluista

Terveys- ja hoivapalvelut:

- Kotikuntoutukseen lisätään 4,5 vakanssia
- 65-täyttäneiden omaishoittoon lisätään 2,5 vakanssia.
- Kotihoitoon lisätään yksi sairaansairaanhoitajan vakanssi
- Terapiapalveluihin lisätään yksi puheterapeutin vakanssi
- Ilolakodista ja Ahoskodista vähennetään 1 lähihoitajaa
- Kotisairaalaista vähennetään 4 sairaanhoitajan vakanssia
- Tammikodista vähennetään 14,5 vakanssia

Terveys- ja hoivapalveluiden vakanssivähennys on 10,5 vakanssia.

Varhaiskasvatuspalvelut:

- Yhden perhepäivähoitajan lisäys
- Yhden lastenhoitajan lisäys
- 0,5 lastentarhanopettajan lisäys
- Yhden päiväkodinjohtajan vähennys

Varhaiskasvatuksen vakanssilisäys on 1, 5 vakanssia

Koulutuspalvelujen vakanssilisäys on 0,5 vakanssia

Tekniikka ja ympäristöpalvelut:

- Yhden liikuntapaikanhoitajan lisäys
- Yhden mittamiehen vähennys
- 1,64 ruokapalvelutyöntekijän vähennys
- Yhden siivouspalvelupäällikön vähennys
- 0,3 laitoshuoltajan vähennys
- 0,34 rakennustarkastajan vähennys
- 0,5 palvelusihteerin vähennys

Vakanssivähennys -3,78 vakanssia.

LOIMAAN KAUPUNGIN JA LOIMAAN VEDEN HENKILÖSTÖ								ERO TA17	
	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA18	Muutos %
KOKONAISMAÄRÄ	1056,42	1029,09	995,19	1000,12	985,99	967,59	957,81	-9,78	-0,99
Kaupunginhallitus	31,50	32,50	33,35	29,50	31,50	31,50	40,00	8,50	26,98
Konsernihallinto	31,50	32,50	33,35	29,50	31,50	31,50	21,00		
Elinvoima							19,00	19,00	
Hyvinvointivaliokunta	465,25	459,50	433,25	444,25	441,25	432,00	415,50	-16,50	-3,74
Soten hallinto	12,00	12,00	11,00	9,00	9,00	9,00	9,00	0,00	0,00
Sosiaalityö		16,00	16,00	24,00	27,00	26,00	20,00	-6,00	-22,22
Perheneuvola 1.1.2018 sos.työ							4,00		
Perhepalvelut* 1.12.2013 Sos.työ	9,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Perhetukikeskus	8,00	8,00	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Aikuissos.työ.1.1.13 sos.työ	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vammaispalvelut	42,00	39,50	38,50	36,50	36,50	36,50	36,50	0,00	0,00
Terveys- ja hoivapalvelut**	4,00	4,00	4,00	2,50	2,50	2,50	2,50	0,00	0,00
Avoterveydenhuolto	47,00	47,00	49,00	48,00	47,00	46,00	46,00	0,00	0,00
Terapiapalvelut	8,75	8,25	8,25	7,25	7,25	8,00	9,00	1,00	13,79
Suun terveydenhuolto	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	0,00	0,00
Erityispalveluyksikkö	13,00	12,00	12,00	14,00	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mielenterveys-/päihderyhmä ja mtkuntoutus						11,00	11,00	0,00	
Perheneuvola 31.12.2017 asti						4,00	0,00	-4,00	
Hoito-osastot ja akuutti vuode	55,00	57,50	56,50	115,50	96,00	86,00	82,00	-4,00	-4,17
Kotihoito	86,50	85,00	86,00	80,00	80,00	83,00	84,00	1,00	1,25
Kotikuntoutus							4,50	4,50	#AKO/O!
Omaishoito Tammikoti (Pikkukartano)		18,50	15,50	14,50	14,50	14,50	0,00	-14,50	-100,00
Ikäihmisten omaishoito							2,50		
Palveluasuminen (KAPU+ILOL)	65,50	48,50	37,50	49,50	63,00	62,00	61,00	-1,00	-1,59
Vanhainkodit / laitokset	52,50	51,50	38,50	17,50	17,50	17,50	17,50	0,00	0,00
Työkympä	29,00	25,75	27,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Sivistysvaliokunta	404,45	392,50	401,00	397,00	388,00	364,00	366,00	2,00	0,52
Varhaiskasvatus	145,00	134,00	138,00	136,00	123,00	114,50	116,00	1,50	1,22
Perusopetus ja lukiokoulutus	202,40	201,60	196,50	195,10	198,50	184,00	184,50	0,50	0,25
Vapaa-aikalautakunta	57,05	56,90	66,50	65,90	66,50	65,50	65,50	0,00	0,00
Elinympäristövaliokunta	141,72	131,59	114,59	116,37	112,24	127,09	123,31	-3,78	-3,37
Elinympäristövaliokunta	134,72	124,59	108,59	110,37	106,24	121,09	123,31	2,22	2,09
Ympäristölautakunta 30.6.201	7,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00	0,00	-6,00	-100,00
Loimaan Vesi-liikelaitos	13,50	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00	0,00	0,00
Henkilömäärä on henkilötyövuosina.									
Henkilötyövuosi lasketaan siten, että henkilön työaika muutetaan täyttä työaikaa tekvän henkilön vuoden työpanokseksi.									

Henkilöstökulujen laskenta perustuu pääsääntöisesti palkkatasoon 1.7.2017 ja laskelmiin on ennakoitu 1 % sopimuskorotus, joka tulee voimaan 1.2.2018.

Kilpailukyky sopimus vaikuttaa vuoden 2018 henkilöstökuluihin seuraavasti:

- Ajanjaksolla 1.2.2017-30.9.2019 maksettavia lomarahoja leikataan 30 %.
- Työajanpidennyksien oletetaan vaikuttavan henkilöstökustannuksia vähentävästi.

Vuoden 2018 palkkojen sivukulut on laskettu seuraavilla prosenteilla:

	2016	2017	2018	ta- tili	Lähde/Muutos
Palkkaperusteinen KuEL-maksu, %	17,10	17,05	16,75	4100	Keva
VaEL- maksu (opettajat), %	18,34	16,97	16,78	4100	Keva
Sairausvakuutusmaksu, %	2,12	1,08	0,87	4150	kuntaliitto
Työttömyysvakuutusmaksu, %	3,85	3,25	2,60	4160	Keva
Tapaturmavakuutusmaksu, %	0,36	0,45	0,45	4170	Keva
Taloudellinen tuki, %	0,05	0,04	0,04	4170	Keva
Yhteensä/Kuel palkat, %	23,48	21,87	20,71		Muutos -0,95
Yhteensä / Vael palkat, %	24,72	21,79	20,74		Muutos -0,82

Eläkemenoperusteiset- ja varhe-maksut kohdennetaan aiheuttamisperiaatteella suoraan kustannuspaikoille keskitetysti. Eläkemenoperusteisten ja varhe-maksujen kokonaismääräksi vuonna 2018 on ennakoitu 2,2 milj.euroa.

Varhe-maksujen ohella on varauduttu palvelualoittain 1.2.2015 – 31.12.2018 alkaneisiin työkyvyttömyyseläkkeisiin ja kuntoutustukiin. Maksut kohdennetaan eläkkeelle jäävän henkilön työyksikölle.

Vuonna 2018 henkilöstökustannuksia sopeutetaan edelleen jatkamalla täyttölupamennettelyä.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelmalla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella.

Investointien tulo-rahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä, tunnusluvussa eivät ole mukana käyttöomaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella.

Pääomamenojen tulo-rahoitus % on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS												
RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)												
	2008 Yhd 1000€	TP 2009 1000 €	TP 2010 1000 €	TP 2011 1000 €	TP 2012 1000 €	TP 2013 1000 €	TP 2014 1000 €	TP 2015 1000 €	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TA 2018 1000 €	Muutos % 2018/2017
Toiminnot ja investoinnit												
Toiminnan rahavirta	1 532	4 583	6 438	3 909	-1 571	5 461	3 233	4 880	1 735	2 975	3 344	12
Vuosikate	1 849	4 892	6 398	4 215	-1 210	6 058	3 514	5 079	2 428	3 717	3 737	1
Satunnaiset erät	0	29	0	0	208	0	0	0	0	0	0	
Tulo-rahoituksen korjauserät	-317	-338	40	-306	-569	-597	-281	-199	-693	-742	-393	-47
Investointien rahavirta	-8 849	-11 324	-2 507	-1 219	-6 500	-1 154	-2 983	-2 626	-2 246	-5 518	-4 285	-22
Investointimenot	-11 361	-12 517	-3 871	-4 136	-7 993	-5 004	-3 536	-3 591	-3 144	-6 410	-4 947	-23
Rahoitusosuudet investointimenoille	1 626	645	304	610	1 074	3 326	156	368	12	0	119	
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	886	548	1 060	2 307	419	524	397	597	886	892	543	-39
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 317	-6 741	3 931	2 690	-8 071	4 307	250	2 254	-511	-2 543	-941	-63
Rahoituksen rahavirta												
Antolainauksen muutokset	-1 105	179	9	-24	-4	1	-254	-10	-36	0	0	
Antolainasaamisten lisäykset	-1 142	0	0	-49	-36	-24	-350	-18	-36	-20	-20	0
Antolainasaamisten vähennykset	37	179	9	25	32	25	96	8	0	20	20	0
Lainakannan muutokset	8 328	4 092	-2 511	-7 694	8 969	-735	-2 884	-184	-1 855	2 243	941	-58
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300	10 084	1	7 400	2 500	8 500	5 000	5 000	-700	5 000	5 600	12
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 956	-4 492	-4 512	-8 094	-4 531	-5 235	-5 384	-5 834	-4 855	-5 757	-4 659	-19
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 984	-1 500	2 000	-7 000	11 000	-4 000	-2 500	650	3 700	3 000	0	-100
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	319	821	728	1 682	-206	-2 701	2 790	-631	-94	0	0	
Rahoituksen rahavirta	7 542	5 092	-1 774	-6 036	8 759	-3 435	-348	-825	-1 985	2 243	941	-58
Rahavarojen muutos	225	-1 649	2 156	-3 347	687	871	-98	1 429	-2 496	-300	0	-100
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:												
Investointien tulo-rahoitus, %	19	41	179	120	-17	361	104	158	78	58	77	
Pääomamenojen tulo-rahoitus %	12	30	79	36	-11	87	39	56	30	30	39	
Lainamäärä, (1000 €)		40 602	38 091	30 397	39 366	38 631	35 747	35 563	33 892	37 806	34 833	
Asukasmäärä	17 115	17 001	16 916	16 858	16 747	16 709	16 619	16 468	16 273	16 200	16 100	
Lainat €/asukas		2 388,21	2 251,77	1 803,12	2 350,63	2 311,99	2 150,97	2 159,52	2 082,71	2 333,70	2 163,54	

Vieraan pääoman määrää arvioitaessa tulee huomioida, että Loimaan kaupunki on toteuttanut kaksi merkittävää rakennushanketta leasingrahoituksella. Loimaan jätevedenpuhdistamoon liittyvää leasingvastuuvulkaa on jäljellä n. 10.700.000 euroa. Keskeneräiseen Puistometsän päiväkotin sitoutunee leasingvastuuvulkaa 2.500.000 euroa.

1.6 TALOUDEN TASAPAINO

Suunnitelmakauden tasapaino

Kuntalain (110 §:n) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Alijääminen kattamisvelvoite				
Vuosi	Kaupunki	Vesi	Yhteensä	TA-vuosi
2016	-6 577 865,13	7 988 203,29	1 410 338,16	Tase 2016/ ylijäämä
2017	-247 300,00	-118 100,00	-365 400,00	Tpe 2017/ alijäämä
2018	-33 700,00	-15 100,00	-48 800,00	Ta 2018/ tulos
2019	360 000,00	134 400,00	494 400,00	Ts 2019/ tulos
2020	2 455 200,00	91 800,00	2 547 000,00	Ts 2020/ tulos
	-4 043 665,13	8 081 203,29	4 037 538,16	

Loimaa ja Loimaan Vesi-liikelaitos	
Ylijäämät tase 2016	1 410 338,16
Tpe 2017	-365 400,00
Ta 2018	-48 800,00
TS 2019	494 400,00
TS 2020	2 547 000,00
Ylijäämä 31.12.2018	4 037 538,16

Loimaan kaupungin talouden ennakoidaan olevan tasapainoinen suunnitelmakauden 2017 – 2020 ajan. Tasapainon saavuttaminen ja tasapainoisen tilan säilyttäminen edellyttää, sekä tiukkaa talouskuria, että rakenteellisia uudistuksia.

KÄYTTÖTALOUSOSA

2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

2.1 Toiminnan kuvaus

Valtuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

2.2 Toimielimen perustiedot

Uusi kuntalaki (420/2015) tuli voimaan 1.5.2016. Toimielimiä, johtamista, luottamushenkilöitä ja päätöksenteko- ja hallintomenettelyä koskevia säännöksiä sovelletaan valtuustokauden vaihtuessa 1.6.2017 alkaen.

Loimaan kaupunginvaltuusto päätti 20.6.2016, että valtuutettujen lukumääräksi uudelle valtuustokaudelle 43 valtuutettua.

2.3 Valtuuston talousarvio yhteensä

KAUPUNGINVALTUUSTO	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset tuotot					
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-44 506	-48 600	-49 600	-50 000	-50 000
Sisäiset kulut	-25 064	-23 900	-29 100	-29 000	-29 000
Kulut yhteensä	-69 570	-72 500	-78 700	-79 000	-79 000
TOIMINTAKATE	-69 570	-72 500	-78 700	-79 000	-79 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-69 570	-72 500	-78 700	-79 000	-79 000

3. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toimielin: Tarkastuslautakunta

3.1 Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

3.2 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Omaehtoinen sisäinen valvonta ja ulkoinen valvonta:

- Tavoitteena on selvittää, suoritetaanko organisaation kaikilla tasoilla omaehtoista arviointia, joka tiivistetään talousarvion pohjalta tehtyyn toimintakertomukseen.
- Tavoitteena on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti hoidetuksi.

3.3 Tarkastuslautakunnan talousarvio yhteensä

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset tuotot	22 075	12 100	33 800	33 000	33 000
Tuotot yhteensä	22 075	12 100	33 800	33 000	33 000
Toimintakulut	-22 075	-31 400	-33 800	-33 000	-33 000
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0
Kulut yhteensä	-22 075	-31 400	-33 800	-33 000	-33 000
TOIMINTAKATE	0	-19 300	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	0	-19 300	0	0	0

3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tehtävä: Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kaupungin alueella. Vuonna 2017 järjestettiin kunnallisvaalit.

Vuonna 2018 varaudutaan presidentinvaaliin ja maakuntavaaliin ja vuonna 2019 eduskunta- / europarlamenttivaaliin.

Vuonna 2020 ei ole vaaleja.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	94	0	66 000	66 000	0
Sisäiset tuotot	0		0	0	0
Tuotot yhteensä	94	0	66 000	66 000	0
Toimintakulut	-126	-34 500	-66 000	-66 000	0
Sisäiset kulut	0	-800	0		
Kulut yhteensä	-126	-35 300	-66 000	-66 000	0
TOIMINTAKATE	-32	-35 300	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0		0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-32	-35 300	0	0	0

4. KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen talousarvio yhteensä:

KAUPUNGINHALLITUS	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 015 115	1 035 300	920 100	920 000	920 000
Sisäiset tuotot	2 592 575	2 571 700	2 581 900	2 582 000	2 582 000
Tuotot yhteensä	3 607 690	3 607 000	3 502 000	3 502 000	3 502 000
Toimintakulut	-5 637 005	-5 608 900	-7 431 500	-7 446 000	-7 446 000
Sisäiset kulut	-135 861	-336 200	-188 400	-188 000	-188 000
Kulut yhteensä	-5 772 866	-5 945 100	-7 619 900	-7 634 000	-7 634 000
TOIMINTAKATE	-2 165 176	-2 338 100	-4 117 900	-4 132 000	-4 132 000
Rahoitustuotot ja kulut	-20		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-102 115	-115 200	-88 700	-90 000	-91 000
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 267 311	-2 453 300	-4 206 600	-4 222 000	-4 223 000

4.1 Konsernijohto

Toimielin: Kaupunginhallitus
 Tehtävä: Konsernijohto
 Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Konserni johto vastaa toimisto-, henkilöstö-, talous- ja IT-palveluiden keskitettyistä tehtävistä ja Varsinais-Suomen Pelastuslaitokselta ostettavista palveluista.

Pelastustoimi siirtyy 1.1.2020 alkaen maakunnallisiksi palveluiksi.

4.1.1 Perustiedot

PERUSTIEDOT HENKILÖSTÖ	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Konsernijohto	Kaupunginjohtaja	1	1	1
	Hallintosihteeri	1	1	1
	Henkilöstöjohtaja	0,5	0,5	1
	Henkilöstösihteeri	1	1	1
	Talousjohtaja	1	1	1
	Taloussihteeri	1	1	1
	Arkistosihteeri	1	1	1
	Laskentasihteeri	2	2	2
	Palkkasihteerit	5	5	5
	Palvelusihteerit	3	3	3
	It-päällikkö	1	1	1
	It-asiantuntija	3	3	3
	YHTEENSÄ	20,5	20,5	21
Toimitilat	Kaupungintalo, tarvittaessa väistötiloja			

4.1.2 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Konsernijohto:

Sujuvan elämän kotikaupunki / asukkaat ja asiakkaat

- Kaupunkistrategian seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain 2018 – 2020 osana osa-vuosikatsauksia ja toimintakertomusta
- Edunvalvonta ja vaikuttaminen Varsinais-Suomen sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun ja toteutukseen vuosina 2016 - 2019

Jyväällä tulevaisuudesta / talous, organisaatio ja henkilöstö

- Valmistautuminen sote- ja maakuntauudistukseen vuosina 2016 – 2019 (palvelut, talous, tukipalvelut, henkilöstö, kiinteistöt/toimitilat)
- Johtaminen, esimiestyö ja henkilöstön työhyvinvointi osana toiminnan kehittämistä ja palvelujen uudistamista
 - Henkilöstö-ohjelman valmistelu ja hyväksyminen päivitetyn kaupunkistrategian pohjalta kevään 2018 aikana
 - Johtamisen, esimiestyön, yhteistyön, vuorovaikutuksen ja henkilöstön työhyvinvoinnin menettelytapojen kehittäminen ja käyttö.
 - Henkilöstöohjeiden menettelytapojen ja käytäntöjen syventäminen esimiestyössä
 - sairaspoissaolojen ja työtapaturmien hallinta ja vähentäminen
- Palvelujen sujuvuuden ja tuottavuuden edistäminen sähköisillä/ digitaalisilla palvelu- ja osallistumiskanavilla ja – välineillä.
- Tietoturvan ja tietosuojan ylläpitäminen ja parantaminen

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2016	TAV 2017	TA 2018
Hallinto	Sairauslomat kpv %-2016nkertymästä	15509 kpv	20 %vuoden 2016 määriä alhaisempi	5 % vuoden 2017 määriä alhaisempi
	Tapaturmat kpv %-2016 kertymästä	709 kpv	20 % vuoden 2016 määriä alhaisempi	5 % vuoden 2017 määriä alhaisempi

4.1.3 Konsernijohtoon talousarvio yhteensä

KONSERNIJOHTO	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	805 031	824 500	381 400	381 000	381 000
Sisäiset tuotot	2 592 575	2 571 700	2 581 900	2 582 000	2 582 000
Tuotot yhteensä	3 397 606	3 396 200	2 963 300	2 963 000	2 963 000
Toimintakulut	-4 877 927	-4 733 400	-4 677 900	-4 684 000	-4 684 000
Sisäiset kulut	-100 235	-311 300	-106 400	-106 000	-106 000
Kulut yhteensä	-4 978 162	-5 044 700	-4 784 300	-4 790 000	-4 790 000
TOIMINTAKATE	-1 580 556	-1 648 500	-1 821 000	-1 827 000	-1 827 000
Rahoitustuotot ja kulut	-20	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-99 833	-113 400	-87 200	-88 000	-89 000
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 680 409	-1 761 900	-1 908 200	-1 915 000	-1 916 000

4.2 Elinvoima

Toimielin: Kaupunginhallitus
 Tehtävä: Elinkeino- ja kaupunkikehityspalvelut
 Vastuhenkilö: Kehittämiskojohtaja

Elinkeino- ja kaupunkikehityspalvelut on 1.7.2016 toimintansa aloittanut yksikkö, joka vastaa kaavoituksen, elinkeinopalvelujen, maaseutupalvelujen ja työllisyyspalvelujen tehtävistä.

Elinkeino- ja kaupunkikehitysyksikön toiminta-ajatuksena on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Maaseutupalvelut siirtyvät 1.1.2020 alkaen maakunnallisiksi palveluiksi.

2.4.2.1 Perustiedot

PERUSTIEDOT HENKILÖSTÖ	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Elinkeino- ja kaupunkikehitys	Kehittämiskojohtaja	1	1	1
	Kaava-arkkitehti	1	1	1
	Yritysneuvoja	1	2	2
	Markkinointisihteeri		1	1
	Johtava maaseutuasiamies	1	1	1
	Maaseutuasiamies	5	5	4
	Työllistämispäällikkö			1
	Työtoiminnan koordinaattori	1	1	0
	Työtoiminnan ohjaaja	4	3	4
	Työpajan työntekijä	2	2	2
	Esr- hanketyöntekijä			2
	Yhteensä	16	17	19
Toimitilat	Kaupungintalo, Hirvikosken kunnantalon alakerta, Alastaron kunnantalo, Lapidus			

Työllisyydenhoito siirtyy sosiaalityöstä elinvoimapalveluihin 1.1.2018 alkaen

4.2.2 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Elinkeino- ja kaupunkikehitys

Sujuvan elämän kotikaupunki / asukkaat ja asiakkaat

- Työllisyyden hoidossa edetään Tempo Economics Oy:n selvityksen ja tarkennettujen toimenpide -ehdotusten pohjalta
- Äijät esiin ! työtä ja hyvinvointia yli 50-vuotiaille- hankkeen avulla vaikutetaan Loimaan osarahoittaman työmarkkinatuen saajien määrään.

- Nuorisotyöttömyyttä ennaltaehkäistään panostamalla nuorten työpajan toimintaan
- Kaupunkikeskustan kehittäminen kaupunginhallituksen 27.6.2016 hyväksymän vaiheittaisen toteuttamissuunnitelman mukaisesti
- Asuntotonttireservin täydentäminen Kartanonmäen ja Mäenpää II uusilla alueilla
- Loimaa asuinpaikkana markkinoinnin toteuttaminen kaupunginhallituksen hyväksymänsuunnitelman mukaisesti
- Kaupungin kotisivujen uudistaminen vuoden 2018 aikana

Kasvun paikka yrityksille / elinkeinot ja yritykset

- Suunnattu markkinointi yrityskohderyhmille
- Yrityspalvelujen toimintatapojen ja viestinnän kehittäminen

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2016	TAV 2017	TA 2018
Elinkeinotoimi	Yritysten lukumäärä	1429	1400	1450
	• kasvu edelliseen vuoteen%	+2,7	+0,5 %	
	Yritysneuvonta ja lausunnot	523		
	• yritysneuvonta	434	550	550
	• Startti-lausunnot	18	10	20
	• ely-keskus, rahoitus-lausunnot+ tjukineuvonnat	24	25	25
	• yrityskäynnit	53	100	100
Kaavoitus	Valmistuneet/hyväksytyt asemakaavat (ha)	20 ha	15 ha	
		Kaavavaranto-tavoite: AO-tontit 90 kpl AP-tontit 10 kpl AK-tontit 3 kpl Yritystontit 20 kpl	Kaavavaranto-tavoite: AO-tontit 90 kpl AP-tontit 10 kpl AK-tontit 3 kpl Yritystontit 20 kpl	
Työllisyyden hoito	Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden määrän kehitys, kelan sakkolista hlö/kk, ka	214	190	175
	Nuorisotyöttömien määrän kehitys	108	110	75
	Aktivointitoimenpiteiden piirissä olevien määrä hlö/kk,ka	140	150	200

4.2.3 Elinvoiman talousarvio yhteensä

ELINVOIMA	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	210 084	210 800	538 700	539 000	539 000
Sisäiset tuotot	0	0	0		
Tuotot yhteensä	210 084	210 800	538 700	539 000	539 000
Toimintakulut	-759 078	-875 500	-2 753 600	-2 762 000	-2 762 000
Sisäiset kulut	-35 626	-24 900	-82 000	-82 000	-82 000
Kulut yhteensä	-794 704	-900 400	-2 835 600	-2 844 000	-2 844 000
TOIMINTAKATE	-584 620	-689 600	-2 296 900	-2 305 000	-2 305 000
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 282	-1 800	-1 500	-2 000	-2 000
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-586 902	-691 400	-2 298 400	-2 307 000	-2 307 000

5. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Hyvinvointivaliokunnan talousarvio yhteensä:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	11 012 319	11 678 000	12 082 400	12 087 000	12 087 000
Sisäiset tuotot	5 400	6 400	1 131 900	1 132 000	1 132 000
Tuotot yhteensä	11 017 719	11 684 400	13 214 300	13 219 000	13 219 000
Toimintakulut	-70 601 508	-69 158 200	-66 744 300	-67 381 000	-67 381 000
Sisäiset kulut	-4 787 964	-4 593 000	-6 174 900	-6 174 000	-6 174 000
Kulut yhteensä	-75 389 472	-73 751 200	-72 919 200	-73 555 000	-73 555 000
TOIMINTAKATE	-64 371 753	-62 066 800	-59 704 900	-60 336 000	-60 336 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 153	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-55 004	-66 000	-36 600	-39 000	-39 000
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-64 428 910	-62 132 800	-59 741 500	-60 375 000	-60 375 000

5.1. Hyvinvointipalvelujen hallinto

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Tehtävä: Sosiaali- ja terveyspalvelujen hallinto

Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

5.1.1 Toiminnan kuvaus

Tehtäväalue sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen hallinnon. Toimintaa johtaa 9 jäseninen (+ Oripään edustaja) hyvinvointivaliokunta.

5.1.2 Toimielimen perustiedot

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
HENKILÖSTÖ	Henkilöstö nimikkeittäin			
	Sosiaali- ja terveysjohtaja	1	1	1
	Laskentasihteeri	1	1	1
	Palvelusihteeri	7	7	7
	YHTEENSÄ	9	9	9

5.1.3 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strategialinjaukset:

- 1) Sujuvan elämän kotikaupunki /asukkaat ja asiakkaat
- 2) Jyväällä tulevaisuudesta/ Talous, organisaatio ja henkilöstö

Sujuvan elämän kotikaupunki

- Sosiaali- ja terveyspalvelukeskuksen palvelujärjestelmä toimii määräaikojen mukaisesti ilman aiheettomia viivytyksiä

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjut toimivat. Informaatio siirtyy tasolta toiselle eikä katve-alueita synny palvelujärjestelmässä.
- Ohjaus- ja neuvontapalveluja sekä tiedottamista kehitetään niin, että asukkaat osaavat hakeutua oikea-aikaisesti oikeaan paikkaan

Jyväällä tulevaisuudesta

- Talouden tasapainottamiseen tähtääviä toiminnallisia muutoksia valmistellaan ja toteutetaan **(S)**
- Osallistutaan aktiivisesti Sote-uudistuksen valmisteluun **(S)**

Tilastotietoa SOTKANet-tilasto- ja indikaattoripankista

2015	Loimaa	Koko maa	Varsinais-Suomi
Sote nettokustannukset €/asukas	3.736,3	3.255,1	3.240,3
Terveystoimen nettokustannukset €/asukas	2.086,6	1.852,4	1.867,8
Sosiaalitoimen nettokustannukset €/asukas	1.649,7	1.402,7	1.372,5
Perusterveydenhuollon nettokustannukset €/asukas	617	618	558
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset €/asukas	1.453	1.209	1.289
Huoltosuhde, demografinen 2016	73,8	59,1	59,6
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu (Kela) 2016	105,6		

Sosiaali- ja terveystalouden palvelukeskuksen toiminnan päämääränä on turvallinen, tasa-arvoinen, hyvinvointia ja terveyttä tukeva Loimaa, jossa palvelut on järjestetty kuntalaisten tarpeita vastaaviksi.

Päämääriä tukevia tavoitteita ovat:

- Terveyden edistäminen ja kansansairauksien vähentäminen. Terveellisiä elämäntapoja pyritään edistämään vaikuttamalla erityisesti loimaalaisten liikuntatottumusten parantamiseen, painonhallintaan ja päihteiden käytön vähentämiseen.
- Asukkaiden hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Työn painopisteenä ovat varhainen puuttuminen sekä turvallisen ja osallistavan toimintaympäristön mahdollistaminen eri sektorien toimijoiden välisen yhteistyön avulla.
- Aktiivinen kolmas ikä. Ikääntyvälle väestölle tarjotaan tarpeisiin vastaavat palvelut turvallisessa ympäristössä kiinnittäen erityishuomiota kotona asumisen mahdollistaviin palveluihin ja onnistumiseen hoito- ja hoivapalvelusijoituksissa.

Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain laadittavalla hyvinvointikertomuksella **(S)** sekä kuukausiraportoinnilla **(S)**.

5.1.4 Hyvinvointipalvelujen hallinnon talousarvio

HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	889	100	0	0	0
Sisäiset tuotot	5 430	6 400	487 700	488 000	488 000
Tuotot yhteensä	6 319	6 500	487 700	488 000	488 000
Toimintakulut	-537 527	-522 600	-469 000	-475 000	-475 000
Sisäiset kulut	-46 550	-45 200	-45 100	-45 000	-45 000
Kulut yhteensä	-584 077	-567 800	-514 100	-520 000	-520 000
TOIMINTAKATE	-577 758	-561 300	-26 400	-32 000	-32 000
Rahoitustuotot ja kulut	-64		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-577 822	-561 300	-26 400	-32 000	-32 000

5.2. Sosiaalityö

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Tehtävä: Sosiaalityö

Vastuuhenkilö: Sosiaalityön johtaja

5.2.1 Toiminnan kuvaus

Tehtäväalue sisältää aikuissosiaalityön, toimeentulotuen, vammaispalvelulain mukaiset palvelut, kehitysvammapalvelut, lastensuojelun, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelun sekä lastenvalvojan palvelut.

5.2.2 Toimielimen perustiedot

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
HENKILÖSTÖ	Henkilöstö nimikkeittäin			
Sosiaalityö	Sosiaalityön johtaja	1	1	1
	Sosiaalityöntekijä	5	5	5
	Sosiaaliohjaaja	5	5	5
	Perhepalvelujen vastaava ohjaaja	1	1	1
	Perheohjaaja	3	3	3
	Perhetyöntekijä	2	2	2
	Työtoiminnan koordinaattori	1	1	
	Työtoiminnanohjaaja	6	3	
	Esr-hanketyöntekijä	3	2	
	Lapsiperheiden lähihoitajat		3	3
	YHTEENSÄ	27	26	20
Perheneuvola	Psykologi			2
	Perheneuvoja			1
	Perhe- ja pariterapeutti			1
	YHTEENSÄ			4
Vammaispalvelut	Johtava ohjaaja	1	1	1
	Vastaava ohjaaja	3	3	3
	Ohjaaja	4	4	4
	Asumisen ohjaaja	1	1	1
	Sairaanhoitaja	1	1	1
	Hoitaja	24,5	24,5	24,5
	Hoitaja/varahenkilö	2	2	2
	YHTEENSÄ	36,5	36,5	36,5
SOSIAALITYÖ YHTEENSÄ		63,5	62,5	60,5

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Sosiaalityö	Päihdehuolto, laituskunt. asiakk.	9	10	10
	Laituskuntoutuspäivät	223	200	200
	Mielenterveyskuntoutuspalveluiden piirissä asiakkaita yht.	52	68	70
	joista	18	25	26
	shl:n palveluasumisessa	33	43	44
	tuetun asumisen piirissä	541	250	250
	Toimeentulotuen asiakaskotital.			
	Vaikeavammaisten palveluasuminen, asiakas/vuosi	23	25	24
	Voimassa olevia kuljetuspalvelupäätöksiä 31.12	388	390	380
	Sosiaalihoitolain mukaiset kuljetuspalvelupäätökset 31.12.	14	15	25
Vammaispalvelut	Henkilökohtaisen avun saajat/v	55	90	85
	Asunnon muutostyö ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, asiakas/v	32	30	38
	Asiakkaita työ- ja päivätoiminnassa	58	60	58
	Toimintapäivät yhteensä	9.473	10.260	9.500
	Asumispalveluissa asiakkaita	52	44	56
	Telkänkoti (vakin.)	7	8	8
	Ruusurinne	9	7	8
	Kitkonpuisto	19	18	20
	Tukiasuminen	17	15	20
	Asumispalveluissa asumispäiviä	2.368	2.444	2.400
Kehitysvammahuolto:	Telkänkoti	2.591	2.434	2.600
	Ruusurinne	6.465	6.552	6.600
	Kitkonpuisto			
	Ostopalvelut Peimarista:	7	6	7
	Laitoshoidossa asiakk.	1943	1814	1.900
	Hoitopäivät	7	6	6
	Peimarin asumispalveluissa asiak. asumispäivät	1994	2160	1.910
	Palvelusäätiön ryhmälomituksen asiakkaat	4	5	5

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Perhepalvelut	Lastensuojelun asiakkaana lapsia vuoden aikana	195	265	190
	Kodin ulkopuolelle sijoitettuja alle 18-v lapsia vuoden aikana	51	52	40
	Huostaanotettuja lapsia vuoden lopussa	38	35	36
	-laitoshoidossa	19	19	15
	-perhehoidossa	19	17	21
	Laitoshoidon hoitopäivät	7.682	7.752	5.475
	-näistä oman laitoksen hoitopäivät			
	Perhehoidon hoitopäivät	7.230	5.899	7.665
	Perhetyön asiakasperheitä	72	58	50
	Lapsiperheiden kotipalvelun piirissä kotital. keskim/kk	18	17	24
	Lastensuojeluilmoituksia	437	350	400
	Yhteydenotot sosiaalipäivystykseen (Loimaa/koko seutukunta)	203/375	170/300	210/400
Perheneuvola	Perheneuvolan käynnit	1.368	1.470	1.500
Lastenvalvojan palvelut	Vahvistetut elatussopimukset	104	120	126
	Huolto- ja tapaamissopimukset	122	125	152
	Isyys selvitykset	48	60	60
	Olosuhdeselvitykset oikeudelle	3	6	8

5.2.3 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Tilastotietoa Sotkanet tilasto- ja indikaattoripankista

	Loimaa 2015	Varsinais-Suomi 2015	Koko maa 2015
Päihdehuollon nettokustannukset €/asukas	25,9	41,4	36
Vammaispalvelulain mukaiset menot €/asukas	158,5	107,8	112,8
0-17-v lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavanikäisestä väestöstä	6,4	6,7	6,2
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-20-v, % vastaavanikäisistä	1,5	1,4	1,4
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-v, % vastaavanikäisistä	1,6	1,4	1,4
Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä 0-17-v, % vastaavanikäisistä	7,1	5,4	6,0

Ahtaasti asuvat lapsi-asuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	31,5	28,6	29,8
Lasten pienituloisuusaste	15,3	12,4	11,8

Muutokset toiminnassa ja henkilöstössä

Työllistämispalvelujen talousarvio ja henkilöstö on v. 2018 talousarviossa siirretty sosiaali- ja terveys-toimialalta elinvoima-toimialalle.

Uutena toimintana talousarvioon sisältyy syksyllä 2017 käynnistynyt Ankkuri-toiminta yhteistyössä poliisihallinnon kanssa. Ankkuri-toiminnasta Loimaalle aiheutuva nettolisäkestä tannus on vuositasolla 30.500 €.

Ennalta ehkäisevää lastensuojelutyötä tehdään myös Varsinais-Suomen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman Lupa auttaa –hankkeessa. Alkaneessa hankkeessa tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulun, pediatriin ja perhepalveluiden kesken, myös perhekeskusmallin kehittäminen on keskeisessä asemassa. V. 2018 jatkuu myös Venla-toiminta. Kyse on ennaltaehkäisevästä neuvolan perhetyöstä.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen sisäisenä siirtona perheneuvolan toiminta on siirretty terveys- ja hoivapalvelujen tehtäväalueelta sosiaalityön tehtäväalueelle.

Lastensuojelullisista syistä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on vaihdellut seuraavasti:

Vuosi	Kodin ulkopuolelle sijoitetut
1/2009	28
1/2010	39
1/2011	47
1/2012	45
6/2013	46
6/2014	40
7/2015	37
1/2016	35
6/2016	41
12/2016	43
3/2017	43
8/2017	38

Lastensuojelun 3,7 milj. €:n menoista (pl. sosiaalityö) 88 % on ostopalveluja yksityisiltä palveluntuottajilta. Lastensuojelun toimintakuluissa on 10,9 %:n kasvu v. 2017 talousarvioon verrattuna ja nettomenoissa 6,6 %:n kasvu.

Vammaispalvelujen 6,1 milj €:n menoista 43 % on ostopalveluja, joissa kasvua 11,4 %.

Kehitysvammahuoltoon Loimaalle rakentuu v. 2018 aikana uusi yksityinen 15-paikkainen ryhmäkoti ja 8-asuntoinen rivitalo, mikäli hankintapäätös saa lainvoiman v. 2017 aikana..

Vammaispalveluissa henkilökohtaisen avun palvelujen sopimuskausi päättyy (28.2.2018) ja kilpailutus tulee uusia.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen sopimuskausi on päättymässä ja kilpailutus tulee uusia.

Tavoitteet ja painopisteet

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2016	TA 2017	S	TA 2018
Perhepalvelut ja lastensuojelu	Lastensuojelun kokonaisuuden kehitystä seurataan kuukausittain			S	
	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehitys. Tilanne vuoden lopussa	38	36 (kesäk)		38
	Laitoshoidon osuutta lastensuojelussa lasketaan ja perhehoidon osuutta nostetaan. Huostaanotetut perhehoidossa/laitoshoidossa	50 %/50%	47/53 % (kesäk)		58/42 %
Vammaispalvelut	Henkilökohtaisen avun kilpailutuksen uusiminen			S	
	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen kilpailutuksen uusiminen			S	

5.2.4 Sosiaalityön talousarvio

SOSIAALITYÖ	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 488 011	1 627 800	1 833 800	1 836 000	1 836 000
Sisäiset tuotot	-30	0	0		
Tuotot yhteensä	1 487 981	1 627 800	1 833 800	1 836 000	1 836 000
Toimintakulut	-14 391 358	-13 863 800	-13 410 400	-13 425 000	-13 425 000
Sisäiset kulut	-694 096	-572 600	-833 400	-833 000	-833 000
Kulut yhteensä	-15 085 454	-14 436 400	-14 243 800	-14 258 000	-14 258 000
TOIMINTAKATE	-13 597 473	-12 808 600	-12 410 000	-12 422 000	-12 422 000
Rahoitustuotot ja kulut	-49		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 516	-3 500	-3 500	-4 000	-4 000
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-13 601 038	-12 812 100	-12 413 500	-12 426 000	-12 426 000

5.3. Terveys- ja hoivapalvelut

Toimielin:	Hyvinvointivaliokunta
Tehtävä:	Terveys- ja hoivapalvelut
Vastuhenkilö:	Johtava ylilääkäri

5.3.1. Toiminnan kuvaus

Tehtäväalue sisältää 1) avoterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyvät avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, terveyden edistämispalvelut, terapiapalvelut, sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden vastaanottopalvelut, 2) mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan, 3) suun terveydenhuollon palvelut, 4) akuutin vuodeosastohoidon ja kotisairaaloiminnan, 5) ikäihmisten palvelut, joihin sisältyvät laitoshoido, asumispalvelut sekä kotiin annettavat ja kotona selviytymistä tukevat palvelut ja 6) rintamaveteraanien ja sotainvalidien palvelut.

Tehtäväalueeseen sisältyvät lisäksi erikoissairaanhoido, terveysvalvonta, eläinlääkintähuolto sekä 65 vuotta täyttäneiden kuntalaisten omaishoidon tuki ja palvelusetelit.

5.3.2. Toimielimen perustiedot

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	Tp 2016	TA 2017	TA 2018
Koti- ja omaishoido	Kotihoito, käynnit (omat)	207 631	223 500	208 000
	Kotikuntoutus, käynnit			2 800
	Ikä- /muistineuvolakäynnit	378	400	420
	Omaishoidettavia	155	155	110
	Palvelusetelin saajia	42	30	30
	Päivätoiminnan käynnit	1 714	1 900	-
Asumispalvelut	Hoitopäiviä omissa yksiköissä	36 742	41 000	32 600
	Hoitopäiviä ostopalveluna	36 069	35 700	33 600
	Perhehoitopäiviä	-	850	365
Laitoshoido	Hoitopäiviä omissa vanhainko-deissa	7 939	7 700	7 700
	Hoitopäiviä pitkäaikaisvuodeosastolla	4 805	-	-
Akuutti vuodeosastohoido	Perustason hoitopäivät	15 624,5	14 250	15 700
	Erikoissairaanhoidon hoitopäivät	5 382	5 800	5 500
	Kotisairaalan hoitopäivät	1 257	1 500	-
Vastaanottopalvelut	Avoterveydenhuollon käynnit	58 956	72 700	71 400
	Suun terveydenhuollon käynnit	19 734	21 500	21 500
	Eriyis palveluyksikön käynnit	10 673	-	-
	Perheneuvolan käynnit	1 368	1 470	-

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Erikoissairaanhoito				
TYKS ja alueellinen	Avohoitokäynnit	28 212	28 000	28 000
erikoissairaanhoito	Vuodeosaston hoitajaksot	2 156	1 800	1 800
	Vuodeosaston hoitopäivät	8 497	7 500	8 000
Turunmaan sairaala	Avohoitokäynnit	118	110	100
	Vuodeosaston hoitajaksot	5	4	5
	Vuodeosaston hoitopäivät	24	22	24
EPLL	Avohoitokäynnit	8 992	9 200	7 900
Psykiatrian tulosalue	Avohoitokäynnit	6 414	6 300	6 300
	Vuodeosaston hoitajaksot	91	100	90
	Vuodeosaston hoitopäivät	2 276	1 900	2 000

Henkilöstö:

PERUSTIEDOT	HENKILÖSTÖ NIMIKKEITTÄIN	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Terveys- ja hoivapalvelujen hallinto	Johtava ylilääkäri	1	1	1
	Johtava hoitaja	0,5	0,5	0,5
	Vanhustyön ohjaaja	1	1	1
	Yhteensä	2,5	2,5	2,5
Avoterveydenhuolto				
	Terveyskeskuslääkäri	13	13	13
	Johtava hoitaja/osastonhoitaja	1	1	1
	Apulaisosastonhoitaja	1	1	1
	Sairaanhoitaja	11	10	10
	Terveyskeskusavustaja	3	3	3
	Tekstinkäsittelijä / konekirjoittaja	1	1	1
	Terveystenhoitaja	17	17	17
	Yhteensä	47	46	46
Terapiapalvelut				
	Fysioterapeutti	5	5	5
	Kuntohoitaja	1	1	1
	Puheterapeutti	1	1	2
	Jalkojenhoitaja	0,25	-	-
	Jalkaterapeutti		1	1
	Yhteensä	7,25	8	9

PERUSTIEDOT	HENKILÖSTÖ NIMIKKEITTÄIN	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Erityispalveluyksikkö	Psykologi	4	-	-
	Perheneuvoja	1	-	-
	Perhe- ja pariterapeutti	1	-	-
	Sairaanhoitaja	8	-	-
	Sairaanhoitaja (sosionomi)	1	-	-
	Yhteensä	14		
Mielenterveys- ja päihdetyöryhmä	Psykologi		2	2
	Sairaanhoitaja		7	7
Mielenterveyskuntoutujien yksikkö	Sairaanhoitaja		2	2
	Yhteensä		11	11
Perheneuvola *)	Psykologi		2	
	Perheneuvoja		1	
	Perhe- ja pariterapeutti		1	
	Yhteensä		4	
Suun terveydenhuolto	Erikoishammaslääkäri	1	1	1
	Terveyskeskushammaslääkäri	8	8	8
	Vastaava suuhygienisti	1	1	1
	Suuhygienisti	3	3	3
	Hammashoitaja	11	11	11
	Hammashoitaja, varahenkilö	1	1	1
	Välinehuoltaja	1	1	1
	Yhteensä	26	26	26
Akuutti vuodeosastohoito	Ylilääkäri	2	2	2
	Terveyskeskuslääkäri	1	1	1
	Hallinnollinen osastonhoitaja	1	1	1
	Apulaisosastonhoitaja	3	3	3
	Sairaanhoitaja	33	33	33
	Sairaanhoitaja, varahenkilö	9	9	9
	Lähihoitaja	21	21	21
	Lähihoitaja, varahenkilö	3	3	3
	Osastonsihteeri	4	4	4
	Laitoshuoltaja	9	-	-
	Laitoshuoltaja, vara	1	-	-
	Toimintaterapeutti	1	1	1
	Fysioterapeutti	4	4	4
	Sairaanhoitaja	4	4	-
Kotisairaala	Yhteensä	96	86	82

PERUSTIEDOT	HENKILÖSTÖ NIMIKKEITTÄIN	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kotihoito	Osastonhoitaja Apulaisosastonhoitaja Sairaanhoitaja Lähihoitaja Lähihoitaja varahenkilö Fysioterapeutti Yhteensä	1 1 11 62 4 1 80	1 1 11 64 4 2 83	1 1 12 64 4 2 84
Kotikuntoutus	Toiminnanohjaaja Lähihoitaja Fysioterapeutti Yhteensä			0,5 3 1 4,5
Omaishoito, Tammikoti	Toiminnanohjaaja Ohjaaja Lähihoitaja Sairaanhoitaja Lähihoitaja Hoitoapulainen Yhteensä	1 1 1 1 9,5 1 14,5	1 1 1 1 9,5 1 14,5	- - - - - - -
Ikäihmisten omaishoito	Toiminnan ohjaaja Lähihoitaja Yhteensä			0,5 2 2,5
Palveluasuminen KAPU	Osastonhoitaja Sairaanhoitaja Lähihoitaja Lähihoitaja varahenkilö	0,5 3 26 2	0,5 3 26 2	0,5 3 26 2
ILOLA	Osastonhoitaja Vastaava sairaanhoitaja Sairaanhoitaja Lähihoitaja Lähihoitaja, varahenkilö	 1 1 15,5 1	 1 1 15,5 1	1 - 2 15 1
AHOS-KOTI	Osastonhoitaja Sairaanhoitaja Sairaanhoitaja, varahenkilö Lähihoitaja Yhteensä	1 3 1 8 63	1 2 1 8 62	- 2 1 7,5 61

Vanhainkodit / laitokset	Osastonhoitaja	0,5	0,5	0,5
	Sairaanhoitaja	2	2	2
	Lähihoitaja	12	12	12
	Lähihoitaja, varahenkilö	2	2	2
	Osastoapulainen	1	1	1
	Yhteensä	17,5	17,5	17,5
Yhteensä		368,75	360,5	346,0

Seurantaindikaattoreita (suluissa edellisen vuoden vertailulukku):

	Loimaa 2016	Varsinais-Suomi 2016	Koko maa 2016
Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0-80 vuotta / 100 000 asukasta (2013)	6 978 (7 510)	6 293 (6 507)	6 509 (6 754)
Sairauspäivärahaa saaneet 25-64 –vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä	95,5 (93,8)	92,3 (97,4)	94,1 (97,6)
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64 –vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä	12,5 (14,0)	17,7 (18,2)	18,5 (18,4)
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64 –vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	9,8 (10,2)	7,2 (7,4)	7,2 (7,4)
Eriyiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettuja 25-39 –vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,7 (1,5)	1,3 (1,3)	1,3 (1,3)
Eriyiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettuja 40-64 –vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä	7,6 (7,3)	6,1 (6,0)	6,4 (6,3)

5.3.3 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	S	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Ikäihmisten palveluketjun toimivuus (75 vuotta täyttäneitä Loimaalla 2.085 hlöä, 12,8 % väestöstä)	Säännöllisen kotihoidon piirissä olevat 75 vuotta täyttäneet asiakkaat (osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista)		16,6 %	13 %	14 %
	Kunnan kustantamaa tukipalvelua saaneet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat (osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista)		16,8 %	21 %	20 %
	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet (osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista)	S	91 %	91 %	91 %
	Omaishoidon tuen piirissä olevat 75 vuotta täyttäneet (osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista)		5,2 %	5 %	6 %
	Vanhusten palveluasumisen yli 75-v pitkäaikaiset asukkaat 75 vuotta täyttäneistä		8 %	8 %	8 %
	Vanhainkotien yli 75-v pitkäaikaisasukkaat 75 vuotta täyttäneistä		1 %	1 %	1 %

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	S	TP 2016	TA 2017	TA 2018
	Hoito-osastojen yli 75-v pitkäaikaispotilaat 75 vuotta täyttäneistä		0 %	0 %	0 %
Kotihoidon toimivuus	Palvelun aloittaminen 3 vrk kuluessa tarpeesta (toteutumisprosentti)	S	100 %	100 %	100 %
Perusterveydenhuolto	Neuvola-asetuksen mukaiset laajat terveystarkastukset toteutuvat		Kaikki kutsuttu	90 %	90 %
	Hoitoon pääsy lääkäreiden ja hoitajien vastaanotoille: seuranta ja kuntalaisten informointi kolme kertaa vuodessa	S	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
	Asiakastyytyväisyysmittaus: Terveysaseman hoidon laatu, toteutetaan 3 vuoden välein		Toteutettu		
	Hoitoon pääsy suun terveydenhuollossa: seuranta ja kuntalaisten informointi kolme kertaa vuodessa	S	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
	Asiakastyytyväisyysmittaus: Hammashoidon laatu, toteutetaan 3 vuoden välein		Toteutettu		
Palveluketjun toimivuus	Sairaanhoitopiirin "korotetun hinnan" siirtoviivehoitopäivien lukumäärä vuodessa	S	0	Alle 25	Alle 25

Kehittämissuunnitelmat:

Talousarviorakenteessa on muutoksia:

Perheneuvola on siirretty sosiaalitoimen alaisuuteen.

Omaishoidon tuki on jaettu kahteen osaan: 65 vuotta täyttäneiden omaishoito on omana kustannuspaikkanaan terveys- ja hoivapalveluissa. Alle 65-vuotiaiden omaishoito on siirretty eriytettynä sosiaalitoimen alaisuuteen.

Tammikodin lakkauttamisen yhteydessä on kotihoidon alaisuuteen perustettu uusi kuntoutuksen kustannuspaikka.

Ikäihmisten palvelut ja akuutti, kuntouttava sairaalahoito:

Ikäihmisten palveluiden kehittämisessä noudatetaan vuonna 2012 hyväksyttyä Loimaan kaupungin ikäihmisten palveluiden strategiaa ja tämän strategian pohjalta vuonna 2013 hyväksyttyä ikäihmisten palveluiden palveluverkkoselvitystä. Tämän selvityksen mukaista vuoden 2019 alkuun suunniteltua Mäntypuiston laitoshoidon toiminnan muutoksen suunnittelua ja Mäntypuistossa laitoshoidossa olevien henkilöiden hoidon järjestämisen selvittämistä aikaisetaan syyskuun alkuun 2018

Tammikodin toiminta ikäihmisten palveluasumisyksikkönä loppuu 1.1.2018 mennessä. Tässä yhteydessä lakkautetaan Tammikodin ikäihmisten palveluasumisen 14 hoitopaikkaa (vähennetty jo alkuvuoden 2017 aikana 20:sta 14:ään). Tässä yhteydessä voidaan joutua lisäämään palveluasumispaikkojen ostoa yksityisiltä palveluntuottajilta. Lisäostoihin ei talousarviossa ole varauduttu.

Tammikodin toiminnasta eriytetään 65 vuotta täyttäneiden omaishoito, jonka henkilökunnaksi siirtyy 0,5 toiminnan ohjaajaa ja kaksi lähihoitajaa (toinen lisäyksenä vuoteen 2017, jotta omaishoitajia voidaan tukea heidän kotiympäristöissään) sekä 0,2 vanhustyön ohjaajaa. Omaishoidon tuen määrärahat on vuoden 2018 talousarviossa pidetty vuoden 2017 tasolla.

Kotihoito ja omaishoidon tukeminen ovat edelleen palveluiden kehittämisen painopistealueina. Koti- ja omaishoidon yhteinen tavoitepeittävyys 75 vuotta täyttäneiden määrästä on 14 + 6 %.

Ikäihmisten palveluketju tarvitsee edelleen vahvistusta akuuttien kuntoutusosastojen ja koti- sekä omaishoidon välimaastoon. Yhteistyötä osastojen ja kotihoidon välillä pitää lisätä, jotta osastot voisivat suunnitelmallisesti toimia kotona hoidettavien asiakkaiden/potilaiden tukisairaalana.

Kotiutusten onnistumisen varmistamiseksi on alkuvuodesta 2017 perustettu kotihoidon intensiivitiimi. Tämän työryhmän (1 fysioterapeutti ja 2 lähihoitajaa) vahvistamiseksi tarvitaan vielä vuonna 2018 yksi sairaanhoitaja.

Ikäihmisten päivätoimintaa on kehitettävä aktiivisen päivä- ja kotikuntoutuksen suuntaan. Koti- ja päiväkuntoutuksen työryhmäksi tarvitaan kolme lähihoitajaa, yksi fysioterapeutti ja 0,5 toiminnan ohjaajaa. Osa henkilöstöstä saadaan eriytettyä lakkautettavasta Tammikodista.

Joulukuussa 2015 perustettu kotisairaala ei ole ollut tehokkaassa käytössä. Sen henkilökuntaa on osin jo vuonna 2017 käytetty muissa yksiköissä. Siirretään kotisairaalan 4

sairaanhoidtajaa pysyvästi muihin yksikköihin. Kotisairaalan toiminta erillisenä yksikönä lopetetaan ainakin vuosiksi 2018-19. Kotisairaalaissa hoidettavien potilaiden palvelut hoidetaan muulla tavalla.

Ikäihmisten hoitopaikat ja akuuttivuodeosastot, sekä niiden henkilöstökertoimet vuodelle 2017:

	2015	2015	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Kartanonpuisto	51	0,63	51	0,57	51	0,57	51	0,57
Mäntypuisto	22	0,68	22	0,68	22	0,68	22	0,68
Tammikoti	20	0,58	20	0,53	20	0,53	-	-
Ilolakodit	28	0,63	28	0,59	28	0,59	28	0,61
Alastaron osasto	30	0,66	20	0,70	-	-	-	-
AHOS-koti	-	-	16	0,63	16	0,63	16	0,59
Osasto 1			22	0,84	22	0,84	22	0,84
Osasto 2			22	0,84	22	0,84	22	0,84
Osasto 3			22	0,84	22	0,84	22	0,84

Taulukossa on esitetty ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan sekä akuutin vuodeosastohoidon hoitopaikat yksiköittäin vuosina 2015 – 2018. Kullekin vuodelle on yksiköille (vasemmalta oikealle) esitetty hoitopaikkojen lukumäärä sekä henkilöstökertoimen.

Avoterveydenhuolto:

Kaupunginhallituksen tekemien linjausten mukaisesti on yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa suunniteltu Tyks Loimaan sairaalan tiloihin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteinen **diabetesosaamiskeskus**: Tykslabilta vapautuneisiin tiloihin sairaalan toiseen kerrokseen sijoitetaan sairaanhoitopiirin medisiinisen toimialueen polikliininen toiminta ja näiden välittömään läheisyyteen kaupungin diabeteslääkäri ja kaksi diabeteshoitajaa sekä toiminnan tarvitsemat terapiatyöntekijät (ravitsemusterapeutti ja jalkaterapeutti).

Ajatuksena on, että potilaat hoidetaan perustason työryhmässä (myös insuliinipumppu-potilaat). Komplikaatioiden esiintyessä potilaiden hoito tapahtuu sairaanhoitopiirin nefrologin tai endokrinologin vastaanotolla.

Tilojen saneeraussuunnitelmat ovat valmiit. Oletettavasti toiminta uusissa tiloissa voidaan aloittaa kevään 2018 aikana.

Samoin kaupunginhallituksen tekemien linjausten mukaisesti on suunniteltu yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa Tyks Loimaan sairaalan tiloihin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistä **lisääntymisterveys-, äitiys-, lasten osaamiskeskusta**:

Sisätautitoimintojen siirtyessä sairaalan toiseen kerrokseen vapautuu tilaa ensimmäisestä kerroksesta.

Kun leikkaustoiminta Tyks Loimaan sairaalassa loppuu 31.12.2017 mennessä, voidaan operatiivisten erikoisalojen polikliininen toiminta siirtää saneerauksen jälkeen leikkauksaleilta vapautuviin tiloihin. Näin saadaan vapautettua ensimmäisestä kerroksesta tilat yhteisen perhekeskuksen tarpeisiin. Saneeraus määrärahat tulisi saada sairaanhoitopiirin vuoden 2018 talousarvioon.

Terapiapalveluissa tarvitaan puheterapian ostopalvelukustannusten hallitsemiseksi toinen puheterapeutti.

Talousarviorakenteessakin yhdistettyä mielenterveys- ja päihdetyöryhmää kehitetään toiminnallisesti matalan kynnyksen ja yhden oven periaatteella, kuten valtakunnallisesti ohjataan. Kehittämistyön laadun varmistamiseksi ostetaan mielenterveys- ja päihdetyöryhmän lääkäripalvelut Addiktum Oy:ltä, kuten on tehty myös vuonna 2017.

Erikoissairaanhoido:

Loimaan kohtuuttoman suurien erikoissairaanhoidon kustannusten hillitsemiseksi on kehitetty palveluketjuja vuosina 2016 ja 2017. Myös vuodelle 2018 on suunniteltu muutoksia palveluketjuihin.

Sairaanhoitopiiri arvioi laskuttavansa Loimaata 2018 vuonna 22 706 867 euron verran. Talousarviossa on kirjattu Loimaan maksuosuuksiksi 20 127 500 euroa. Terveys- ja hoivapalveluiden talousarviossa pysyminen vuonna 2018 edellyttää, että terveys ja hoivapalveluiden kehittämistä jatketaan päämäärätietoisesti vuoden 2018 aikana.

Henkilöstömuutosehdotukset:

Kotihoidon intensiivitiimiin yksi sairaanhoitaja.
65 vuotta täyttäneiden omaishoitoon yksi lähihoitaja.
Kotikuntoutukseen yksi fysioterapeutti.
Terapiapalveluihin yksi puheterapeutti.

Tammikodista siirretään Kotikuntoutukseen 3,5 vakanssia ja 65 vuotta täyttäneiden omaishoitoon 1,5 vakanssia.

Edellä esitetyt neljä uutta vakanssia saadaan muuttamalla Tammikodin vakansseista.

Lopetettaviksi jää Tammikodin 14,5 vakanssista yhteensä 5,5.

Kotisairaalaasta vähenee 4 sairaanhoitajan vakanssia.
Perheneuvolan 4 vakanssia siirretään sosiaalityön alaisuuteen.

Ilolakodin ja AHOS-kodin yhteydestä lakkaa vuoden 2017 AHOS-koti -muutokseen liittyen vielä yksi lähihoitajan vakanssi.

Terveys- ja hoivapalveluiden vakanssivähennys yhteensä 14,5 vakanssia, joista 4 siirretään sosiaalitoimen alaisuuteen.

5.3.4 Terveys- ja hoivapalvelujen talousarvio

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	9 530 477	10 050 100	10 248 600	10 251 000	10 251 000
Sisäiset tuotot	0	0	644 200	644 000	644 000
Tuotot yhteensä	9 530 477	10 050 100	10 892 800	10 895 000	10 895 000
Toimintakulut	-55 669 869	-54 771 800	-52 864 900	-53 481 000	-53 481 000
Sisäiset kulut	-4 047 318	-3 975 200	-5 296 400	-5 296 000	-5 296 000
Kulut yhteensä	-59 717 187	-58 747 000	-58 161 300	-58 777 000	-58 777 000
TOIMINTAKATE	-50 186 710	-48 696 900	-47 268 500	-47 882 000	-47 882 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 040		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-51 488	-62 500	-33 100	-35 000	-35 000
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-50 240 238	-48 759 400	-47 301 600	-47 917 000	-47 917 000

6. SIVISTYSTOIMIALA

SIVISTYSVALIOKUNTA	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	2 858 505	2 935 100	2 984 100	2 989 000	2 989 000
Sisäiset tuotot	456 985	640 600	312 500	313 000	313 000
Tuotot yhteensä	3 315 490	3 575 700	3 296 600	3 302 000	3 302 000
Toimintakulut	-24 150 502	-23 568 600	-23 314 200	-23 277 000	-23 277 000
Sisäiset kulut	-7 309 134	-6 696 100	-6 974 700	-6 975 000	-6 975 000
Kulut yhteensä	-31 459 636	-30 264 700	-30 288 900	-30 252 000	-30 252 000
TOIMINTAKATE	-28 144 146	-26 689 000	-26 992 300	-26 950 000	-26 950 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-23	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-28 144 169	-26 689 000	-26 992 300	-26 950 000	-26 950 000

6.1 SIVISTYSVALIOKUNTA

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Tehtävä: Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

6.1.1. Toiminnan kuvaus:

Sivistyspalveluiden palveluala jakautuu kolmeen palvelualueeseen, varhaiskasvatuspalvelut (lasten päivähoito, esiopetus), opetuspalvelut (sivistyspalveluiden hallinto, perusopetus, keskiasteen koulutus, aamu- ja iltapäivätoiminta, tukipalvelut) ja vapaa-aikapalvelut (kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikkiopisto ja työväenopisto).

Loimaan kaupungissa on vuoden 2017 syksyllä 10 omaa päiväkotia ja kaksi ryhmäperhepäiväkotiyksikköä. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 26 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia sekä Touhula Alastaron päiväkotia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 5.9.2016 varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen ja päätti, että keskusta-alueelle tulee uusi 5-ryhmäinen päiväkotia (leasing). Puistometsän päiväkodin toiminta alkaa 1.1.2018, jolloin vastaavasti Hulmin ja Nurmen päiväkotien sekä Lastentalon toiminta päättyy.

Esiopetusta järjestetään päiväkotien sekä lukuvuonna 2017 – 2018 Kojonkulman, Metsämaan ja Virttan koulujen yhteydessä. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (harjaantumisopetus). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kahdeksan alaluokkien ja kaksi yläluokkien koulua sekä yhden yhtenäiskoulun. Perusopetusta järjestetään kouluilla seuraavasti: Asemanseudun koulu

(1-6), Kauhanojan koulu (1-6), Keskuskoulu (1-6), Kirkonkylän koulu (1-6), Kojonkulman koulu (0-6), Metsämaan koulu (0-6), Niinijoen koulu (1-6), Virttaan koulu (0-4), Alastaron yläaste (7-9), Puistokadun koulu (7-9) ja Hirvikosken yhtenäiskoulu (0-10). Alastaron yläasteella järjestetään myös oripääläisten yläkoululaisten opetus. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Kouluilla on **erityisen tuen ryhmiä** seuraavasti: Kauhanojan koululla (2), Keskuskoululla (3), Puistokadun koululla (2) ja Hirvikosken yhtenäiskoululla (7). Lukuvuonna 2015 – 2016 erityisopetusta keskitettiin, jolloin pienryhmä Asemanseudun koululta siirtyi Keskuskoululle ja Kirkonkylän koululta Hirvikosken yhtenäiskouluun. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä seitsemän laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (Oripään sopimusta tarkistettiin vuonna 2013). Oripään kunta teki kesällä 2015 päätöksen aloittaa kouluyhteistyön Pöytyän kunnan kanssa. Tämän hetkisen tiedon mukaan oripääläiset jatkavat Alastaron yläasteella 1.8.2019 asti.

Loimaan kaupunki on saanut vuosille 2017 - 2018 valtionavustusta 21 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen (20 000 euroa edellisenä vuonna). Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Määräraha mahdollistaa 45 - 50 kerhon toteuttamisen lukuvuonna 2017 - 2018. Koulujen omien kerhojen ohella on seurojen, yhdistysten ja huoltajien järjestämiä kerhoja. Liikunnallisten kerhojen lisäksi toteutetaan mm. erilaisia musiikki-, käsityö-, kuvataide-, askartelu- ja kotitalouskerhoja. Kerhot toimivat tällä hetkellä vakiintuneella pohjalla ja niissä on osallistujia vuosittain noin 550 - 600.

Loimaan kaupungille on myönnetty 19 000 euroa valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen vuosille 2016 – 2017. Keväällä 2017 myönnettiin jatkorahoitusta 22 000 euroa vuosille 2017 – 2018.

Opetushallitus on myöntänyt 22 600 euroa valtionavustusta ns. tutoropettajien koulutukseen ja toimintaan. Avustus on tarkoitettu tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittämiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Opetuspalvelujen 1.-9.-luokkalaisille järjestettävää aamu- ja iltapäivätoimintaa kutsutaan nimellä ILTTIS tai LOIKKIS. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla (Vapaudenkadulla), Kirkonkylän koululla, Kojonkulman koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken

yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden oppilashuoltohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä muiden kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskevissa keskeisissä päätöksissä.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta ovat maksuttomia.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Loisto-kirjastot aloittivat e-aineistojen hankinnan 2017 ja hankintayhteistyötä jatketaan 2018.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Suomi.fi-palvelukokonaisuuden käyttöönotto tulee lisäämään opastuksen tarvetta. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla.

Lasten- ja nuortenkirjastotyössä painopistealueina ovat kouluyhteistyön kehittäminen, lukuharrastuksen tukeminen ja mediakasvatus. Kirjasto on mukana uuden opetussuunnitelman monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa sekä

kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Lukemista edistetään myös kesäloman aikana järjestettävällä maakunnallisella lukukampanjalla.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, muut yhdistykset ja kylät. Myös yksittäisten henkilöiden, kuten taiteilijoiden ja perinteentekijöiden tai -harrastajien toimintaa voidaan mahdollisuuksien mukaan tukea avustusmäärärahoista. Keskeistä on kuitenkin yhteisöjen avustaminen.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen, erilaiset viestintäpalvelut, Vesikosken myllyn, Alpo Jaakolan Patsaspuiston, kuivurigallerian toiminnasta ja ylläpidosta vastaaminen ja Heimolinnan toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Taidekokoelmat (kaupungin kokoelma, Anttilan veistoskokoelma, Haapasten kokoelma ja talletukset) ovat osittain esillä Taidetaloissa, Rantatie 2. Kiinteistöön on asennettu ilmastointi- ja lämmityslaitteet, jotka ovat käytössä kellarissa (varasto) ja toisessa kerroksessa (näyttely ja hallinto). Samoin turvallisuus on järjestetty museotasoisesti. Näyttelytilojen koko on n. 250 m², varaston noin 200 m². Ulakokerros on mahdollista ottaa tulevaisuudessa taidetoiminnan käyttöön. Taidetalo on sijoitettu myös Suomen Taiteilijaseuran kokoelma (43 teosta). Kokoelmatoiminnasta on erikseen päätetty vapaa-aikalautakunnassa 4.10.2012.

Vuonna 2015 valmistui Alpo Jaakolan muistomerkkityöryhmän lausunto, jossa esitetään, että Loimijoen rantaan (Satakunnantie 17 kohdalle) sijoitettaisiin esiintymislava ja ranta-alue tehtäisiin puistoalueeksi (nimettäisiin Alpo Jaakolan mukaan). Hanke tulisi toteuttaa kokonaisuudessaan 1.4.2019 mennessä.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on turvata ja kehittää koko kunnan alueella eri hallintokuntien, liikuntajärjestöjen, yhteisöjen ja muiden liikuntapalveluja tuottavien tahojen yhteistyöllä liikuntaan ja terveisiin elämäntapoihin ohjaava palvelukokonaisuus.

Kunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, kehittämällä paikallista ja kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa päätöksissä sekä osana terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistä arvioida asukkaiden liikuntaaktiivisuutta.

Erityisliikunta on edelleen painopisteenä ja sen kehittämistä jatketaan yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien, järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Liikuntapalvelut järjestävät erilaisia ohjattuja erityis- ja terveysliikuntaryhmiä eri ikäryhmille koko kunnan alueella (ikäihmisten hyvinvoinnin liikunnat ja

ohjatut kuntosaliryhmät, vanhusten tasapainoryhmät, pitkäaikaissairaiden, mielenterveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten ryhmät, soveltavan liikunnan ryhmät, miesten kuntoryhmät, circuit, nuorten vähän liikkuvien Time out toiminta). Liikunnanohjaajat vierailevat eläkeläis- ym. järjestöjen tilaisuuksissa antamassa liikuntaneuvontaa ja tietoja kaupungin palveluista.

Syksyllä 2016 hankkeena aloitettua LiPake - Loimaa Liikuntapalveluketju tyypin 2 diabeetikoille jatketaan kaupungin omana toimintana yhteistyössä fysioterapian kanssa. Terveystavoite on edistää 16-64 -vuotiaiden korkean riskin tai lähiaikoina diagnoosin saaneiden asiakkaiden terveyttä ja vähentää ja ennaltaehkäistä tyypin 2 diabetekseen sairastuvien määrää Loimaalla. Yksilöllinen liikuntaneuvonta tapahtuu sosiaali- ja terveystieteiden liikuntaneuvojan toimesta ja prosessin edetessä asiakkaalle tarjotaan liikuntapalvelujen ohjaamia pääterveysasemalla kokoontuvaa starttiryhmää ja sen jälkeen matalan kynnyksen ryhmiä. Tavoitteena on motivointi terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen ym. kautta.

Syksyllä 2016 peruskunnostettu Uimahalli Vesihovi on "vauvasta vaariin" kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan (vauva- ja perheinnit, lasten ja aikuisten uimakoulut, kaikille avoimet ja järjestöjen ostamat vesijumput, koululaisten uimaopetus) ja omaehtoisen virkistymisen keidas, jonka henkilöstö- ja taloudelliset resurssit on turvattava.

Vuoden mittaan liikuntapalvelut järjestävät itse tai yhdessä muiden tahojen kanssa erilaisia liikuntatapahtumia. Saviseudun kuntien liikuntatoimet järjestävät yhdessä vuoden mittaan pyöräilyyn, kävelyyn/juoksuun ja hiihtoon kohdistuneet "Saviseutu liikkuu" kampanjat, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Liikuntatilojen ja -alueiden kunnossapitoa ja kehittämistä tulee suunnitella käyttäjäryhmien tarpeita kuunnellen. Poikkihallinnollisen liikuntapaikkaryhmän tulee saada aikaan päättäjille selkeä aikataulutettu suunnitelma tulevien vuosien investointitarpeista.

Harjurreitti sai vihdoin virallisen ulkoilureittistatuksen, kun se merkittiin kiinteistörekisteriin. Parhaillaan työstetään Loimaan kaupungin hakemana Leader-hankkeena Harjurreitin kunnossapito- ja kehittämissuunnitelmaa ja nettisivujen uusimista yhteistyössä Huittisten kaupungin sekä Säkylän ja Oripään kuntien kanssa. Kunnossapito- ja kehittämissuunnitelman myötä saadaan tulevien vuosien investointien listaus kiireellisyysluokkineen ja kustannusarvioineen. Tuleviin, yhdessä päätettäviin investointeihin etsitään ulkoisia avustuskanavia.

Uuden liikuntalain hengen mukaisesti osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi kaupunki on edelleen valmis perustamaan virallisen seuraparlamentin, mikäli liikuntajärjestöt ovat siihen valmiita.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotoiminnalle ja tarvittaessa järjestää itse toimintaa, tukea nuorten kasvua ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten kanssa. Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa.

Nuorisopalvelut kehittävät omaa toimintaansa ja vaikuttavat muihin toimijoihin, jotta nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut olisivat ajanmukaiset ja kullekin ikäkaudelle sopivat sekä edistävät nuorten osallistumista ja kuulemistä. Nettipohjaisena sovelluksena tieto- ja neuvontapalveluissa käytetään omaa sivustoa mistastiedat.fi sekä valtakunnallista nuortenelama.fi sivustoa.

Nuorisopalvelut järjestävät omana toimintana nuorisotiloilla sekä yläkoulu- että alakouluikäisille (3-6 lk) tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia ja kerhotoimintaa. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille lähinnä ehkäiseviä palveluja.

Alakouluikäisten kesäleirejä järjestetään Kalikan virkistysalueella ja päiväleiritointaa kokeillaan monialaisena yhteistyönä.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuustolla on vastuuhjaaja. Vuonna 2018 järjestetään nuorisoparlamentti, joka on joka kolmas vuosi tapahtuva yläkouluikäisten nuorten kuuleminen ja ideoiden kehittäminen Loimaan kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Vuoden 2013 alusta astui voimaan nuorten yhteiskuntatakuu, joka edellyttää paikallisia toimia erityisesti nuorten koulutuksen ja työllistymisen osa-alueilla. Nuorisotakuun toteutuksen ja kehittämisen osalta nuorisotoimen vastuulla on etsivä työ. Etsivää työtä toteutetaan seutukunnallisena.

Nuorisopalvelut toimivat tiiviissä yhteistyössä nuorten työpajatoiminnan kanssa ja tuottavat oman osaamisalueensa palveluita yhteistyöhön.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona. Työryhmän tehtävänä on edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista, koota tietoa nuorten kasvu- ja elinoloista sekä nuorten palvelujen saavutettavuudesta ja riittävydestä. Verkoston tehtävänä on tehostaa nuorten palveluihin ohjautumista ja palvelusta toiseen siirtymistä ja edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvien tietojenvaihdon sujuvuutta.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä tuottaen nuorisopalveluja sekä kehittäen nuorisotoimintaa seutukunnan alueella. Pääasiallisena toimintana järjestetään etsivää nuorisotyötä, joka saa rahoitusta aluehallintovirastolta. Seutukunnallisena toteutetaan nuorten kuulemista ja leiri-/kurssitoimintaa (mm. bändikurssi).

Hanketoiminnassa nykyisillä päätöksillä jatkaa maakunnallinen Verkot-hanke. Hankkeen tehtävänä on edistää lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman juurruttamista Varsinais-Suomeen nuorisotoimialalla.

Loimaan kaupunki on saanut oikeuden toteuttaa Erasmus+ -ohjelman kautta nuorisovaihtoa. Vuonna 2018 jatketaan eurooppalaisten nuorten vapaaehtoisten vastaanottamista sekä nuorten lähettämistä.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Vuoden 2018 aikana taiteen perusopetuksen valtakunnalliset perusteet uudistetaan, jonka vuoksi niin ikään paikalliset opetussuunnitelmat on päivitettävä. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen Pöytyän kunnalta (Auranlaakson kansalaisopiston rehtori). Opisto tekee muutenkin tiivistä yhteistyötä Auranlaakson kansalaisopiston kanssa. Loimaan työväenopisto on mukana myös varsinaissuomalaisien kansalaisopistojen nk. Ilo Oppia -verkostossa. Elokuussa 2017 käynnistyi Loimaan työväenopiston koordinoima Opetushallituksen rahoittama OpistoAkademia-hanke, jossa kumppaneina ovat Vakka-Suomen kansalaisopisto (Laitila, Uusikaupunki) ja Keravan Opisto. Hanke päättyy vuoden 2018 lopussa ja siinä tuotetaan mainituille opistoille verkkokursseja ja -luentoja ja luodaan niiden tarjoamiseen yhteinen OpistoAkatemiaksi kutsuttu sähköinen ympäristö.

Musiikkiopisto järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä niihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa opetetaan jousi-, puhallin- ja lyömäsoittinten, pianon sekä kitaran soittoa. Opetusta annetaan orkesterisoitossa, kamarimusiikissa, yksin- ja kuorolaulussa, pop- ja jazzmusiikissa. Oppilaille annetaan lisäksi opetusta teoria-säveltämisessä ja opintojen edistymisen mukaan musiikkitiedossa.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jossa kustannukset katetaan kokonaan oppilasmaksuilla. Avoimella linjalla voivat opiskella kaiken ikäiset oppilaat ilman velvollisuutta osallistua pääsykokeeseen.

Vuonna 2018 musiikkiopisto jatkaa kouluilla erilaisten soittimien esittelyä. Näin koululaisilla on mahdollisuus kokeilla eri soittimia ja hakeutua musiikkiopistoon opiskelemaan. (Kulttuurikasvatussuunnitelma)

6.1.2. Toimielimen perustiedot

Varhaiskasvatuspalvelut

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
HENKILÖSTÖ Hallinto	Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
	Päivähoidonohjaaja	2	2	2
	Palvelusihteerit	2	2	2
Perhepäivähoito	Perhepäivähoitaja (ryhmis)	5	5	6
	Perhepäivähoitaja	31	30	30
Erityispäivähoito Päiväkoti	Kiertävä elto	2	2	2
	Päiväkodinjohtaja	9	9	8
	Lastentarhanopettaja	22	19,5	20
	Lastenhoitaja/ Päivähoitaja	42	37	38
	Päiväkotiapulainen	1	1	1
	Ryhmäavustaja/henk.koht.avust.	6	6	6
	Päivähoito yhteensä	123	114,5*	116
TOIMINNAN LAAJUUS Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa	647	680	680
	-joista esiopetuksessa	148	155	155
	-joista päiväkodeissa	526	540	540
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	20	20	20
	-joista perhepäivähoidossa	101	120	110
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoidossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	68/32	60/40	65/35
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	856	850	850
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	176	180	180
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	240	270	250
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	4	6	7
	-lapsia tuen piirissä	5	10	10

* Henkilöstömuutokset liittyvät lähinnä päivähoidon rakenteellisiin muutoksiin (Alastaron ja kaupungin keskusta-alueen päiväkotiratkaisut).

Opetuspalvelut

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Oppilaat kouluittain (TA 2018 keskiarvo syksy 2017 ja arvio syksy 2018)	Asemanseudun koulu	54	55	56
	Kauhanojan koulu	64	61	70
	Keskuskoulu	388	380	380
	Kirkonkylän koulu	5+138	5+135*	128
	Kojonkulman koulu	5+50	3+50*	3+49
	Metsämaan koulu	44	48	9+57
	Niinijoen koulu	44	42	43
	Virttaan koulu	10	9	6+12
	Alastaron yläaste	143	153	148
	Puistokadun koulu	240	246	247
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	389	385	366
Oppilaat Perusopetuksessa	Oppilaat yht.	10+1564	8+1564	18+1556
	Yleisopetus	1455	1449	1441
	Luokkamuotoinen erityisopetus	109	115	115

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
	Osa-aik. erit.op. osallistuneet	360	380 - 400	370 - 390
	Tehostetun tuen oppilaat	135	130 - 140	130 - 140
Henkilöstö Hallinto, esiopetus, perusopetus	Koko henkilöstö yhteensä	206,5	192,0**	192,0
	htv	198,5	185,0	184,5
	Opettajat, rehtorit	152,5	135	132
	Rehtorit	5	4	4
	Luokanopettajat	52	53	54
	Lehtorit	33	32	28
	Vanhemmat lehtorit	15	0	0
	Esikoulun opettajat	1,5	1*	2
	Päätoimiset tuntiopettajat	20	19	22
	Sivutoimiset tuntiopettajat	4	4	4
	Erityisluokanopettajat	15	15	11
	Erityisopettajat	7	7	7
	Koulunkäynninohjaajat	41	41	43
	Kuraattori	1	3	3
	Psykologi	2	3	3
	Apip-ohjaaja	4	4	5
	Muu henkilökunta	6	6	6
Opetustunnit / oppilas	Yleisopetus	1,7	1,7	1,7
	Luokkamuotoinen erityisopetus	4,7	4,5	4,4
	Laaja-alainen erityisopetus	0,11	0,11	0,12
	Erityistehtävät	0,07	0,07	0,07
	Tukiopetus	0,02	0,02	0,02
	Kerhot	0,02	0,02	0,01
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,8 %	5,5 %	5,5 %
	Erityisopetus	16,3 %	15,0 %	15,0 %

*esiopetusta koulujen yhteydessä omana ryhmänä vain keväällä 2017

Muu henkilökunta käsittää sivistysjohtajan sekä koulutoimiston ja koulujen palvelusihteerit.

**Henkilökunnan määrässä näkyy lukion siirto kuntayhtymälle (rehtori, 15 lehtoria, 2 päätoimista tuntiopettajaa, palvelusihteeri, koulunkäynninohjaaja) ja toisaalta opiskeluhuoltohenkilöstön lisäys (3).

Opetustuntien kohdalla on noudatettu 26.3.2009 ja 27.8.2016 hyväksytyjä tuntijakoja ja 16.2.2017 hyväksytyä tuntikehystä.

Luokanopettajista kaikilla on muodollinen kelpoisuus, aineenopettajista noin 91 %:lla ja erityisopettajista 90 %:lla. Opettajista noin 94 % on muodollisesti päteviä (valtakunnallisesti noin 89 %). Koulunkäynninohjaajista kaikilla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä kaikilla on muodollinen kelpoisuus.

Loimaalla **erityisen tuen oppilaita** on noin 8,8 % oppilaista, kun valtakunnan tasolla osuus on noin 7,3 % (2015). Erityisoppilaita 22 % on integroitu kokonaan yleisopetuksen ryhmiin, 54 % osin integroitu yleisopetuksen ryhmiin ja kokonaan erityisryhmissä opiskelee 24 % oppilasta. (Valtakunnallisesti vastaavat osuudet ovat 19 %, 40 %, 41 %). Erityisopetuksen järjestäminen kokonaan tai osittain muun opetuksen yhteydessä on yleistynyt. Osa-aikaista erityisopetusta on Loimaalla käyttänyt 24 – 25 % oppilaista. Valtakunnan tasolla osa-aikaiseen erityisopetukseen on osallistunut noin 23 % oppilaista. Loimaalla tehostetun tuen oppilaiden osuus on noin 9,0 %. (vastaava osuus valtakunnan tasolla on 8,4 % (2015)).

Oman leimansa kaupungin opetuspalveluille antaa myös **koulukuljetusten** suuri määrä. Kuljetusedun saavia oppilaita on noin 550 (35,0 %, valtakunnallinen osuus noin 22 %). Lisäksi maksullisessa koulukuljetuksessa on vuosittain 50 - 60 oppilasta. Esiopetuksen oppilaista vuosittain kuljetuksen piirissä on 15 - 25. Koulukuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2015 - 2017 (+ optiovuosi), joten kuljetukset tulee kilpailuttaa uudelleen ennen lukuvuoden 2018 - 2019 alkua.

Vapaa-aikapalvelut

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA2017	TA 2018
Henkilöstö	Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
	Kirjastonhoitajat	2	2	2
	Kirjastovirkailijat	9	9	9
	Kulttuurisihteeri	1	1	1
	Musiikinohjaaja	0,4	0,4	0,4
	Kulttuuriohjaaja	1	1	1
	Liikuntasihiteeri	1	1	1
	Liikunnanohjaajat	5	5	5
	Kassa/kahviotyöntekijä	2	2	2
	Laitoshuoltaja	2	2	2
	Laitosmies	1	1	1
	Tilapäistyöntekijät	0	0,5	0,5
	Nuorisosihteeri	0,5	1	0,9
	Nuoriso-ohjaaja	1,6	2,5	3,0
	Seutu-/maakunnallinen työntekijä, hanketyöntekijä	3,4	2,5	2,1
	Nuorisotalojen valvojat	0,3	0,2	0,3
	Rehtori	1	1	1
	Opettaja /työväenopisto	2	2	2
	Sivut. tuntiopettajat/to	82	80	80
	Opettaja/musiikkiopisto	5	5	4
	Sivut. tuntiopettajat/mo	16	15	16
	Palvelusihteeri	1	1	1
	Yhteensä	138,2 66,5	136,1 65,5	136,2 65,5
Tilat/toimipiste	Kirjastot	4	4	4
	Kulttuuritilat	6	6	6
	Liikuntakeskukset	4	4	4
	Nuorisotilat	4	4	4
	Virkistysalueet	2	2	2
	Opistotalot	2	2	2

Kulttuuritilat: Heimolinna, Elias-sali, Vesikosken mylly, Alpo Jaakolan patsaspuisto, Kuivurigalleria, taidetalo

Liikuntakeskukset: Alastaro, Hirvikoski, keskusta-alueen urheilukeskus, Mellilä

Nuorisotilat: Citynuokkari, Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän nuorisotilat

Virkistysalueet: Kalikka ja Mellilänjärven rantasauna ja takkatupa.

Opistotalot: Musiikkiopisto, Työväenopisto

6.1.3. Kaupunkistrategian linjauksiin perustuvat toimialan toiminnalliset kehittämistavoitteet 2018

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset / oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvalisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin sekä päivähoidon ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhuolto ja yksilöllinen tuki lapselle/ oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan avustuksin.

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Ensisijaisesti ennaltaehkäiseviä vapaa-ajanpalveluita tuottavat kansalaisjärjestöt. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa.

1) Sujuvan elämän kotikaupunki / Asukkaat ja asiakkaat

a) Sujuvat ja vaikuttavat palvelut

- suunnitelmallinen tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön kehittäminen (sähköinen oppimisympäristö) -> toimintaan haetaan mahdollisia valtionavustuksia, henkilöstön kouluttaminen/ perehdyttäminen, laitekannan suunnitelmallinen lisääminen/uudistaminen
- OpistoAkademia -hanke (2017 -2018), jossa luodaan 'OpistoAkatemiaksi' kutsuttu verkko-opetuksen tarjontafoorumi projektissa olevien opistojen toiminta-alueelle. Tämä mahdollistaa myös sellaisten opetussisältöjen (mm. harvinaisemmat vieraat kielet) tarjoamisen loimaalaisille, joissa lähiopetusta ei vähäisten osallistujamäärien vuoksi voida järjestää. Verkon kautta järjestettävistä opinnoista hyötyvät erityisesti myös taajamien ulkopuolella asuvat.
- Sivistyspalveluiden strategian laatiminen (osana kaupunkistrategiaa)
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman laatiminen

b) Lasten ja nuorten syrjäytymisen varhainen ja ennaltaehkäisevä estäminen

- kerhotoiminnan kehittäminen -> monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla -> toimintaan haetaan valtionavustusta

- LAPE -hankkeen toteuttaminen yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. (Työryhmä tarkastelee ja kehittää lasten, nuorten ja perheiden palveluita eri nivelvaiheissa ja yhteistyön sujumista. Yhtenä prioriteettina on lisätä eri toimijoiden todellista yhteistyötä ja kumppanuutta syrjäytymisen ehkäisemisessä ja osallisuuden vahvistamisessa, esim. lasten ja nuorten liikuntatottumusten parantaminen)
- Etsivän nuorisotyön hanke jatkaa neljän kunnan yhteistyönä.

2) Jyväällä tulevaisuudesta / Talous, organisaatio ja henkilöstö -> palvelurakenteiden uudistaminen

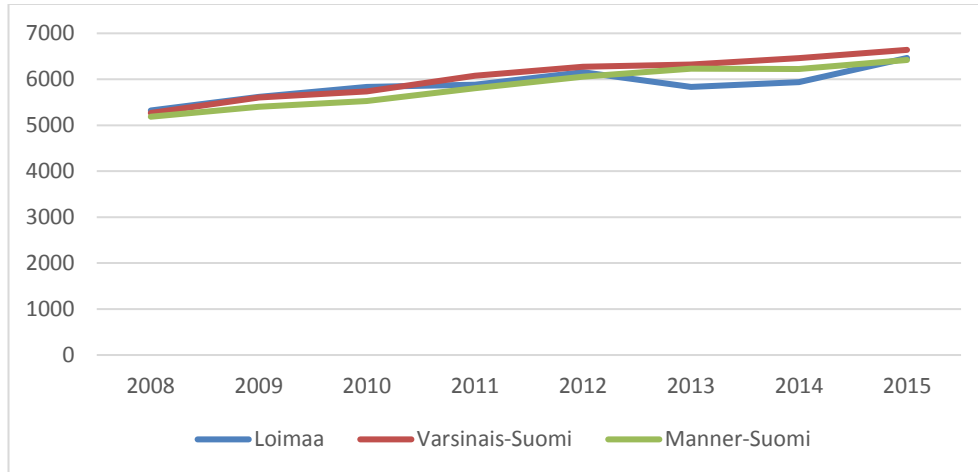
- varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotusten toteuttaminen
- kouluverkkoselvityksen päivittäminen (mm. kouluverkon rakenne, erityisopetuspalvelujen järjestäminen, palvelujen laajuus)

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut

ARVIOINTI-KOHDE	MITTARI	TP 2016	TA 2017	S	TA 2018
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,52	3,5 - 4,0		3,5 - 4,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), oma-toiminta				
	- perhepäivähoito	73,0	70 - 75		70 - 75
	- ryhmäperhepäivähoito	71,0	65 - 70		65 - 70
	- päivähoito (päiväkodit)	62,0	60 - 65		60 - 65
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu				
	- päivähoito (päiväkodit)	48,0	55 - 60		50 - 55
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,7	11,7		11,9
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	225	230		230
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %		0 %
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus)	8 620 €/opp	8 620 €/opp	s	8 900 €/opp
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1 - 4)	3,26	3,5 - 4,0		3,3 - 3,5
	Oppilasmäärä/opetusryhmä	1-2lk 17,3 3-6lk 17,6 7-9lk 16,8	1-2lk 17 - 18 3-6lk 19 - 20 7-9lk 17 - 18		1-2lk 17 - 18 3-6lk 18 - 19 7-9lk 16 - 17
Iltapäivätoiminta	Oppilaita iltapäivätoiminnan piirissä 1-2-luokat	139	150		160
	Oppilaita iltapäivätoiminnan piirissä 3-9-luokat	30	30		50
	Ohjaustuntien määrä/vko	413	470		510

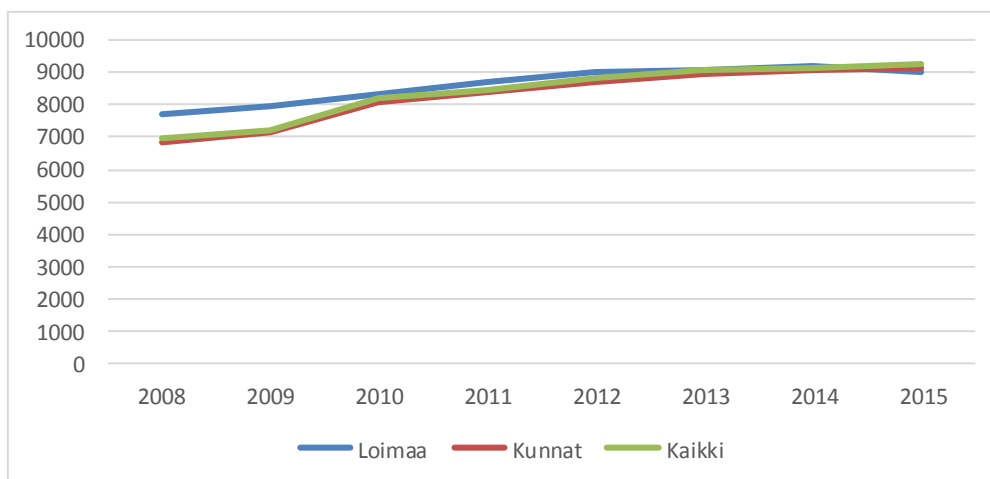
OPM:n selvityksen mukaan yleisin ryhmäkokoo 1.-luokalla on 15 - 19 oppilasta ja 2.-luokalla 20 - 24 sekä 3.-6.-luokilla 20 - 24 ja 7.-9.-luokilla 15 - 19 oppilasta. Ryhmäkokojen keskiarvot olivat 1-2lk 18,8; 3-6lk 21,1; 7-9lk 17,1. Loimaalla tyypillistä on ryhmäkokojen suuri vaihtelu kouluittain. OKM:n tekemät toimenpiteet opetusryhmien pienentämiseksi ovat pienentäneet opetusryhmien keskimääräistä kokoa ja suurten ryhmien osuus on puolittunut vuodesta 2008. Keväällä 2013 opetusryhmät olivat 1.-6. vuosiluokilla keskimäärin 19,66 oppilaan kokoisia ja 7.-9. luokilla keskimääräinen ryhmäkokoo oli 16,46. Loimaan kaupungissa voidaan todeta ryhmäkokojen olevan hyvällä tasolla valtakunnallisessa vertailussa.

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 – 2015 (nettokustannukset, €/0-6v):

Hoitopäivän hinta vuonna 2016 kaupungin omissa yksiköissä vaihteli 53 – 80 euron välillä. Yksityisissä päiväkodeissa hinnat vaihtelivat välillä 40 – 53 euroa.

Perusopetuksen käyttökustannukset (OPH:n raportit) 2008 - 2015:

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

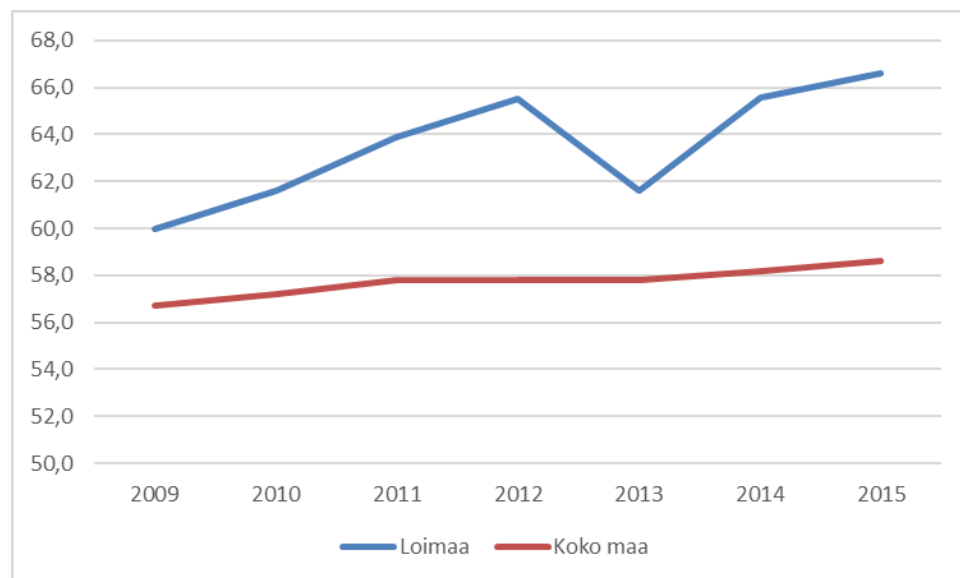
OPH:n raportin mukaan vuonna 2015 oppilaskohtaiset kustannukset 40 - 100 oppilaan kouluissa olivat noin 10 300 - 11 200 euroa, 100 - 200 oppilaan kouluissa noin 8 600 - 9 300 ja yli 200 oppilaan kouluissa noin 8 600 - 8 700 euroa.

Vertailutietoja (v. 2015) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tunnit/opp	Opetus €/tunti	Kuljetus-oppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 487,5	66	82	192,5	1 808	2,93	8 989
Kauhajoki	1 335,5	77	69	517,5	1 471	3,35	9 591
Lieto	2 406,5	66	70	516,5	972	2,77	7 961
Loimaa	1 578,5	82	62	560,5	1 533	2,92	8 651
Naantali	1 977,5	66	74	378	1 585	3,70	8 515
Uusikaupunki	1 347,0	78	60	363,5	935	2,53	9 229
Kunnat yhteensä	512 494	70	70	114 564	1 576	2,75	8 925

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääriin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuonna 2015 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset olivat alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

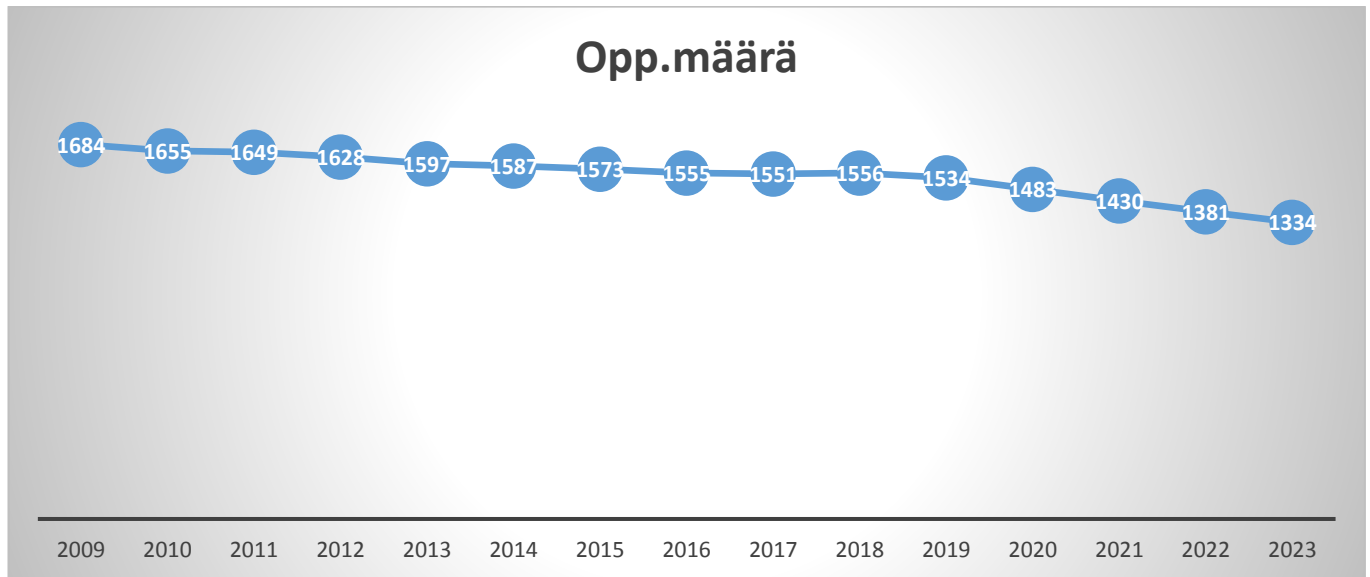
Kunnan kustantamassa päivähoidossa olleet lapset 2009 - 2015, (% , 1-6-vuotiaista):

Loimaalla päivähoidossa olevien osuus on koko maan tasoon verrattuna korkea. Osapäivähoidossa olevien lapsien osuudet ovat Loimaalla huomattavasti suuremmat kuin koko maassa: vuonna 2015 osapäivähoidossa oli 1-2- vuotiaista 17,8 % (koko maa 1,8 %) ja 3-5-vuotiaista 21,1 % (koko maa 3,3, %). Sen sijaan kokopäivähoidossa olevien osuus on toisin päin: 1-2-vuotiaista 27,5 % (koko maa 35,3 %) ja 3-5-vuotiaista 48,3 % (koko maa 63,8).

Vuoden 2016 aikana kotihoiton tuen piirissä olevien lasten määrä vaihteli välillä 210 - 268 (keskimäärin 240). Vuonna 2015 määrä vaihteli välillä 263 - 289 (keskimäärin 274).

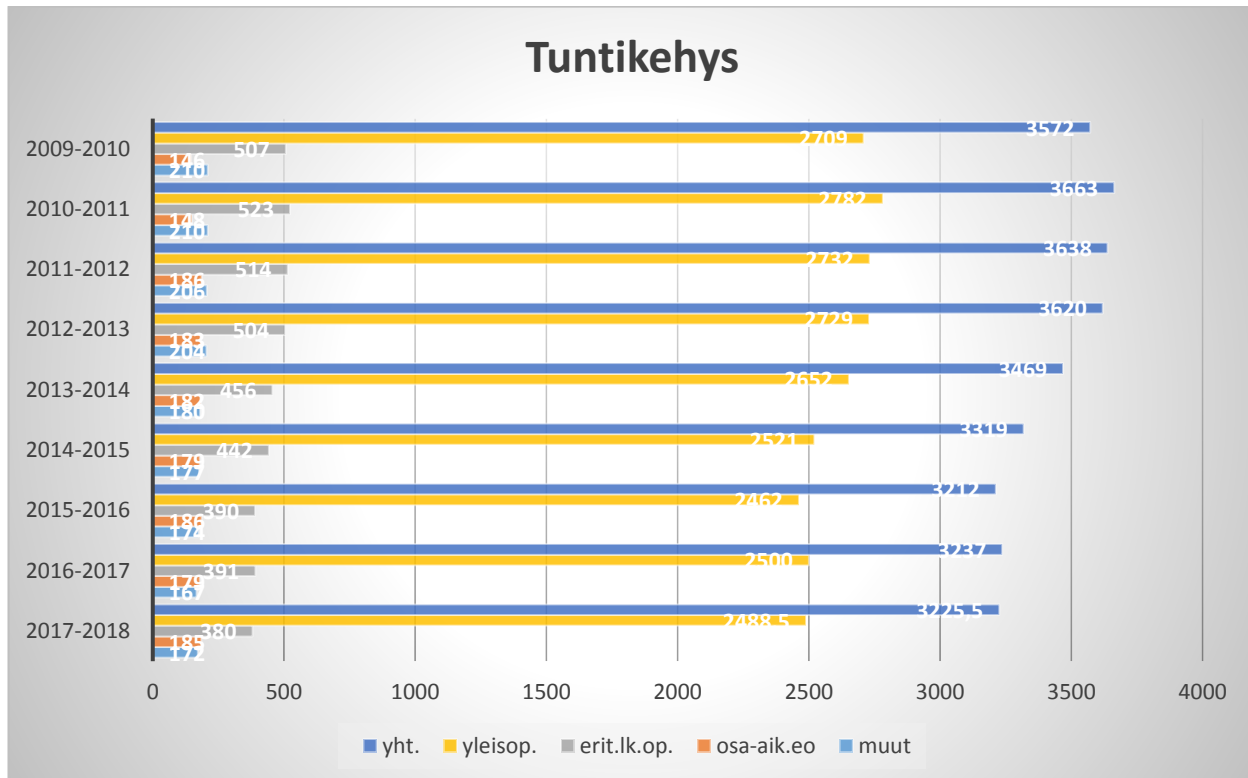
Oppilasmäärien kehitys perusopetuksessa 2009 – 2023:

Oppilasmäärän väheneminen on viime vuosina ollut merkittävää. Vuodesta 2009 vuoteen 2017 vähennys perusopetuksessa on ollut noin 125 oppilasta (7.4 %). Oppilasmäärän väheneminen on hidastunut aikavälillä 2013 – 2017. Loimaalaisten oppilaiden vähenemistä on kompensoinut Oripään yläkoululaisten määrän lisääntyminen Alastaron yläasteella. Sen sijaan vuodesta 2018 alkaen väheneminen näyttäisi nopeutuvan. Tämä selittyy loimaalaisten ikäryhmien pienenemisellä ja oripääläisten oppilaiden määrän vähenemisellä. Luvuissa ei ole mukana arviota muuttoliikkeen vaikutuksista. Oppilasmäärään vaikuttaa olennaisesti Oripään kunnan kouluratkaisu syksyllä 2019. Vuosina 2014 – 2016 Loimaalla syntyneiden ikäluokat ovat selvästi pienemmät kuin edellisinä vuosina syntyneet.

Oppilasmäärän vähenemiseen on vastattu kouluverkon rakenteellisilla muutoksilla, tuntikehyksen ja oppilasryhmien vähentämisellä.

Perusopetuksen tuntikehyksen jakautuminen 2009 – 2017:

Muut tunnit ovat erityistehtävätunteja, kerho- ja tukiopetustunteja.

Tuntikehys on viime vuosina vähentynyt erityisesti yleisopetuksessa. Tämä on lähinnä johtunut kouluverkon rakenteellisista muutoksista, oppilasmäärien ja ryhmäkokojen pienenemisestä (jakotuntien määrä). Pienluokkaopetuksen väheneminen on korvautunut osittain osa-aikaisen erityisopetuksen tuntiresurssin kasvuna. Viimeisen kuuden vuoden aikana tuntikehystä on leikattu noin 400 tuntia (noin 11 %).

Oppilasmäärän väheneminen ja kouluverkon rakenteelliset muutokset näkyvät myös opetusryhmien määrässä:

Lukuvuosi	Yleisop. ryhmät	Pienryhmät	Yhteensä
2011 - 2012	90	20	110
2012 - 2013	89	18	107
2013 - 2014	87	17	104
2014 - 2015	85	17	102
2015 - 2016	82	15	97
2016 - 2017	85	15	100
2017 - 2018	85	14	99

Vapaa-aikapalvelut

Arviointi / toiminta vaikuttavuus

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2016	s	TA2017	TA2018
Kirjastopalvelut	lainat/asukas	16,7		16,3	16,2
	käynnit	142 081		135 000	139 000
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	2 200		2 500	2 300
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	41 400		67 000	67 000
	erityisliikunnan ryhmiä	24		24	25
	-osallistujat	350		420	375
	-käyntikerrat	7 553		7 500	7 800

	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	12 305		17 000	16 500
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	10 753		9 000	9000
	leiritoiminta, leiripäivät	330		250	200
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	716		700*	400
	etsivän nuorisotyön asiakkaat Loimaa (koko hanke)	91 (116)		80 (100)	90(110)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	7 334 88,7 %		7400 > 80 %	7200 > 80 %
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	5 281		4 500	4500
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 470		2 250	2250
	alle 16 v. opiskelijat	229		250	250
	toimipisteitä toiminta-alueella	46		40	40
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	288		295	300
	opetustunteja/ viikko ka	258		250	250

*Seutukunnallisen toiminnan toiminta-alue on pienentynyt, joten se näkyy suoritteissa.

Arviointi / toiminta taloudellisuus

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2016	s	TA 2017	TA 2018
Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	50,26		49,88	49,36
	käyttökustannukset/laina	3,01		3,06	3,05
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset / asukas	31,63		32,30	32,60
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset/ asukas	95,68		94,05	95,20
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset/ asukas	18,61		21,48	24,98
Työväenopisto	käyttökustannukset/asukas	26,25		28,78	27,87
	nettomenot / opetustunti €	58,24		63,78	62,93
Musiikkiopisto	nettomenot /opiskelija €	1 604		1 529	1 528

Asukaslukuna on käytetty 16 260

Vapaa-aikapalveluiden vertailutietoja 2009 – 2015:

Vertailutieto/vuosi	Loimaa	Varsinais-Suomi	Manner-Suomi
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2008	82	121	115
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2009	76	125	119
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2010	70	139	124
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2011	84	143	127
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2012	80	129	128
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2013	78	127	127
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2014	81	120	128
Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as 2015	82	120	127
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2008	50	55	53
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2009	49	56	54
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2010	48	57	55
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2011	53	60	57
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2012	51	60	58
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2013	50	59	58
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2014	51	58	57
Kirjaston nettokustannukset, €/as 2015	51	57	58
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2008	59	80	81
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2009	78	81	86

Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2010	84	81	87
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2011	65	83	90
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2012	93	90	94
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2013	91	92	96
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2014	91	90	98
Liikunnan ja urheilun nettokustannukset €/as 2015	94	87	100

Lähde: Kuntien palvelutuotannon kustannuksia, tilastokeskus.

Kulttuuritoimen nettokustannukset sisältävät tehtäväluokat: kirjastotoimi, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta, musiikkitoiminta sekä muu kulttuuritoiminta.

Vertailutieto/ vuosi / opetuksenjärjestäjä	Loimaa	Kunnat	Kaikki
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2009	66,62	82,23	83,04
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2010	72,48	83,96	84,80
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2011	70,35	87,50	88,10
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2012	70,49	88,63	89,30
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2013	75,38	88,90	90,44
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2014	79,48	92,32	92,87
Kansalaisopistojen toimintamenot/tunti 2015	83,71	95,02	96,05
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2009	57,88	62,02	56,08
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2010	64,76	62,26	56,77
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2011	58,38	64,02	58,31
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2012	60,50	64,66	58,98
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2013	63,08	66,88	61,08
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2014	61,91	66,48	60,15
Kansalaisopistojen nettotoimintamenot/tunti 2015	71,52	68,76	60,22
Taiteen perusopetus €/opisk. 2009	1 643	1 688	1 639
Taiteen perusopetus €/opisk. 2010	1 518	1 726	1 684
Taiteen perusopetus €/opisk. 2011	1 563	1 778	1 708
Taiteen perusopetus €/opisk. 2012	1 806	1 822	1 743
Taiteen perusopetus €/opisk. 2013	1 562	1 870	1 766
Taiteen perusopetus €/opisk. 2014	1 445	1 943	1 814
Taiteen perusopetus €/opisk. 2015	1 496	1 969	1 833
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2009	61,15	68,87	70,85
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2010	59,74	70,82	73,03
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2011	61,12	73,20	75,27
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2012	63,96	75,55	77,62
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2013	63,21	76,55	78,95
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2014	62,34	78,67	80,91
Taiteen perusopetus €/opetustunti 2015	60,45	80,34	81,85

Lähde: Opetushallituksen raportit.

Toimintaan ja talouteen liittyvät olennaiset riskit:

- päiväkot- ja koulukiinteistöjen kunto (mm. sisäilmaongelmat)
- palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)

- o palvelujen sopeuttaminen lapsimäärän kehitykseen (ikäryhmien pienene-
minen – ryhmien määrä – oppilaskohtaiset kustannukset)
- o hankerahoituksen jatko (palvelujen kehittäminen)

6.1.3 Sivistystoimialan talousarvio sitovuustasoin

VARHAISKASVATUS	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	950 472	978 400	993 200	994 000	994 000
Sisäiset tuotot	228 735	434 700	233 500	234 000	234 000
Tuotot yhteensä	1 179 207	1 413 100	1 226 700	1 228 000	1 228 000
Toimintakulut	-7 521 840	-7 956 900	-7 609 500	-7 602 000	-7 602 000
Sisäiset kulut	-1 464 400	-1 428 300	-1 372 700	-1 373 000	-1 373 000
Kulut yhteensä	-8 986 240	-9 385 200	-8 982 200	-8 975 000	-8 975 000
TOIMINTAKATE	-7 807 033	-7 972 100	-7 755 500	-7 747 000	-7 747 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-22		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-7 807 055	-7 972 100	-7 755 500	-7 747 000	-7 747 000

PERUSOPETUS JA KESKIASTEEN KOULUTUS	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 286 894	1 252 800	1 275 100	1 275 000	1 275 000
Sisäiset tuotot	35 942	22 000	-62 000	-62 000	-62 000
Tuotot yhteensä	1 322 836	1 274 800	1 213 100	1 213 000	1 213 000
Toimintakulut	-13 565 108	-12 400 200	-12 499 400	-12 473 000	-12 473 000
Sisäiset kulut	-4 012 843	-3 425 900	-3 746 800	-3 747 000	-3 747 000
Kulut yhteensä	-17 577 951	-15 826 100	-16 246 200	-16 220 000	-16 220 000
TOIMINTAKATE	-16 255 115	-14 551 300	-15 033 100	-15 007 000	-15 007 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-1		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-16 255 116	-14 551 300	-15 033 100	-15 007 000	-15 007 000

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	621 139	703 900	715 800	720 000	720 000
Sisäiset tuotot	192 308	183 900	141 000	141 000	141 000
Tuotot yhteensä	813 447	887 800	856 800	861 000	861 000
Toimintakulut	-3 063 554	-3 211 500	-3 205 300	-3 202 000	-3 202 000
Sisäiset kulut	-1 831 891	-1 841 900	-1 855 200	-1 855 000	-1 855 000
Kulut yhteensä	-4 895 445	-5 053 400	-5 060 500	-5 057 000	-5 057 000
TOIMINTAKATE	-4 081 998	-4 165 600	-4 203 700	-4 196 000	-4 196 000
Rahoitustuotot ja -kulut		0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-4 081 998	-4 165 600	-4 203 700	-4 196 000	-4 196 000

7. TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ TOIMIALA

7.1. ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Toimielin: Elinympäristövaliokunta

Tehtävä: Tekniikka ja ympäristö-toimialan palvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

7.1.1 Toiminnan kuvaus

Tehtäväalue sisältää tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinnon, rakennuttamispalvelut, tilapalvelut, kunnallistekniikan, ruoka- ja siivouspalvelut, rakennusvalvontapalvelut, ympäristönsuojelupalvelut, maa-ainesten ottamisen valvonnan sekä valmiussuunnittelun.

Palvelualan hallinto käsittää teknisen johtajan ja elinympäristövaliokunnan tehtävät.

Rakennuttamispalvelujen palvelualue huolehtii toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta, valvonnasta sekä kaupungin toimitilojen vuokrauksesta ja käyttöasteen tehostamisesta.

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta. Tarkoituksena on järjestää kaupungin toimielinten käyttöön tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat toimitilat. Keskuskoulun kiinteistöhoitotehtävä ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta 31.10.2018 asti.

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon sekä mittauspalvelut.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottavat kaupungin omat siivous- ja ruokapalvelut hyvällä ammattitaidolla ja mahdollisimman taloudellisesti. Yhteiskoulun, liikuntahallin, urheilukeskuksen, Keskuskoulun ja Hirvikosken yhtenäiskoulun siivouspalvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin asiasta säädetään. Ympäristönsuojelupalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen sekä leirintäalueviranomaisen tehtävistä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue huolehtii lisäksi Ypäjän kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelun viranhaltijatehtävien hoitamisesta kuntien välisen sopimuksen mukaisesti. Palvelualue huolehtii myös Loimaan kaupungin työsuojelun yhteistoimintahenkilön tehtävien hoitamisesta (työsuojelupäällikkö) ja kaupungin valmiussuunnittelun koordinoinnista.

7.1.2 Toimielimen perustiedot 1.1.2018

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Tekniikka ja ympäristö-toimialan hallinto	Tekninen johtaja	1	1	1
	Palvelusihteeri	3	3	3
Kaavoitus (siirtynyt elinvoima-palveluihin 1.7.2016)	Kaava-arkkitehti	-	-	-
Rakennuttamispalvelut	Rakennuttamisinsinööri	1	1	1
	Suunnittelupäällikkö	-	-	-
	Katuinsinööri		1	1
Tilapalvelut	Työpäällikkö	0,5	0,5	0,5
	Kiinteistötyönjohtaja	1	-	-
	Laitosmies	4	4	4
	Vanhempi kirvesmies	2	2	2
	Vanhempi maalari	1	1	1
	Sähkömestari	-	1	1
	Sähkö/automaatioasentaja/putkimies	2	2	2
Kunnallistekniikka	Työpäällikkö	0,5	0,5	0,5
	Kartoittaja	1	1	1
	Kiinteistörekisterin hoitaja	0,6	0,6	0,6
	Mittamies	1	2	1
	Mittausteknikko	1	1	1
	Puutarhuri	1	1	1
	Vanhempi ammattimies	6	6	6
	Huoltomekaanikko	1	1	1
	Varastonhoitaja	1	1	1
	Liikuntapaikan hoitaja	2	2	3
	Liikuntapaikkamestari	1	1	1
	Kausityöntekijä	6	8	8
Ruoka- ja siivouspalvelut	Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
	Ruokapalveluesimies	4	4	4
	Kokki	9	9	9
	Vastaava ruokapalvelutyöntekijä	10,29	10,44	9,8
	Ruokapalvelutyöntekijä	14	15	14
	Siivouspalvelupäällikkö	0,5	1	0
	Siivouspalveluesimies	1	1	1
	Siivoustyönohjaaja	1	1	1
	Laitoshuoltaja	26,85	37,05	36,75
Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut	Johtava rakennustarkastaja	1	1	1
	Rakennustarkastaja	1	1	0,66
	Rakennustarkastaja (määräaikainen)	1	1	1
	Ympäristötarkastaja	1	1	1
	Palvelusihteeri	2	2	1,5
	YHTEENSÄ	110,37	127,09	123,31
Toiminnan laajuus tiedot	Lämmitettävät kiinteistöt	93	93	94
	Kerrosala, m2 lämmin	98 876	98 876	99 799
	Tilavuus, m3 lämmin	412 443	412 443	415 765
	Kaavateitä, km	182**	182	182
	Avustettavia yksityisteitä, km	645	645	645
	Viheralueet, ha	89	89	89
	Leikkipaikat	27*	27*	27*
	Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset lupa-asiat (rakennusluvut, toimenpideluvat, maisematyöluvut ja purkamisluvat sekä vastaanotetut toimenpideilmoitukset)	290	300	280
	Voimassa olevat maa-ainesluvut	35	35	35
	Voimassa olevat ympäristöluvut ja rekisteröinti-ilmoitukset	190	190	190

* 1km koskee leikkipuistoja. Kaiken kaikkiaan kaupungilla on yhteensä 58 hoidettavaa leikkipaikkaa

** kadut 118 km ja kevyenliikenteenväylät 64 km.

Tilapalveluiden henkilöstömäärän kehitys vuosina 2010-2018

Vuosi	Kiinteistönhoidon henkilöstöresurssi yhteensä	Muutokset kiinteistönhoidon mitoituksessa	m ² lämmitetyt kiinteistöt	Hoidettava m ² -määrä (lämmin)/ kiint.hoito hlö
2010	18,1	Kiinteistönhoidon mitoitus valmistuu	113 746	6284
2011	16,1	Kiinteistönhoidon mitoituksen mukainen henkilöstö	103 078	6402
2012	15,1		104 875	6945
2013	14,1	1.1.2013 Keskustan sekä Hirvikosken mitoituslunneista vähennetty 30 %, samalla pienennettiin em. alueiden kiinteistöjen sisäisiä vuokria vastaavalla osuudella. Kiinteistökohtaisesti nimetyt laitosmiehet poistettu muualta kuin Mellilästä sekä Alastarolta.	103 204	7319
2014	11,5	Kiinteistönhoidon mitoituksen mukaisesta kiinteistönhoidosta luovutaan kokonaan resurssipulan vuoksi. Kaikkien kiinteistöjen sisäistä vuokraa pienennettiin, koska kiinteistönhoidon mitoituksen mukaisia tehtäviä ei pystytty tuottamaan. Työt jaetaan huoltokirjan kautta. Mellilän alueen kiinteistönhoito ulkoistetaan 50 % Hulmin huoltoon.	100 204	8713
2015	10,5	Mellilän kiinteistönhoito kokonaan Hulmin huoltoon. Alastaron kiinteistönhoidosta vähennetään 50 %, Hulmin Huollolta ostetaan tarvittavat työapu- ja sijaistamistehtävät.	100 204	9543
2016	10,5	Keskuskoulun kiinteistönhoito ulkoistettu 1.11.2016 alkaen (määräaikainen sopimus 30.10.2018 asti)	98 876	9353
2017	10,5		98 876	9353
2018	10,5	Keskuskoulun ulkoistettu kiinteistönhoito, sopimus päättyy 31.10.2018	99 799	9505

7.1.3 Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Sujuvan elämän kotikaupunki

- Tarjotaan monipuolisia asuntotontteja ja infrastruktuuria kaupungin eri alueilla
- Panostetaan kaupungin yleisilmeeseen, viihtyisyyteen ja turvallisuuteen yleisten alueiden, ulkoliikuntapaikkojen ja leikkipaikkojen hoidolla käytössä olevien resurssien puitteissa.
- Katujen kunnossapito hoitoluokituksen mukaisesti
- Kohdennetaan yksityisteiden kunnossapito- ja peruskorjausavustukset liikkumisen tarpeet huomioiden
- Panostetaan kiinteistöjen sisäilmaongelmien selvittämiseen, ratkaisemiseen ja korjaamiseen kiireellisyysjärjestyksessä määrärahojen puitteissa

- Kiinteistönhoidon henkilöstön työpanosta ja tehtäviä kohdennetaan sisäilmaongelmien ennakointia edistäviin ja ehkäisemiseen vaikuttaviin tehtäviin. Kiinteistönhoidon mitoituksen mukaisesta kiinteistöhoidosta on luovuttu vuonna 2014 resurssipulan vuoksi. Kiinteistökohtaisen laitospäivähoitojärjestelmän ja mitoituksen mukaisen kiinteistönhoidon toteuttaminen kaupungin hoidossa olevissa kiinteistöissä omana työnä edellyttäisi henkilöstöresurssin lisäystä viidellä tai kiinteistöhoitotehtävien ulkoistamisen jatkamista.
- Panostetaan huoltokirjajärjestelmän tehokkaaseen käyttöön.
- Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus sähköiseen asiointiin perinteisten asiointimuotojen rinnalla

Keskellä kasvavaa Lounais-Suomea

- Edistetään haja-asutusalueiden vesihuollon järjestämistä jatkamalla neuvontatyötä jätevesiasioissa
- Valmistellaan hulevesitaksan käyttöönottoa

Kasvun paikka yrityksille

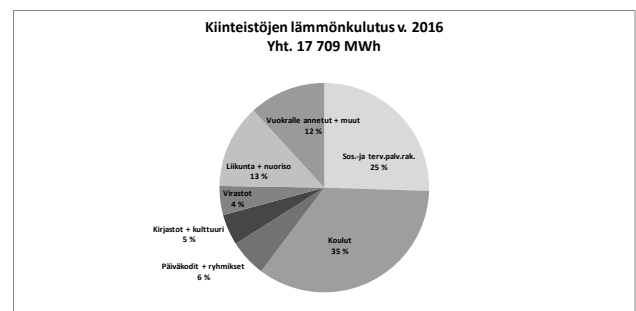
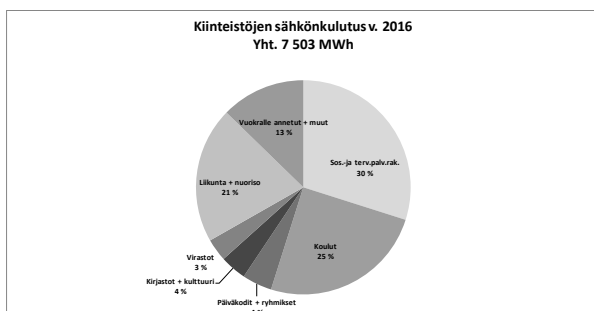
- Tarjotaan monipuolisia liiketontteja ja toimivaa infrastruktuuria kaupungin eri alueilla
- Edesautetaan elinkeinotoiminnan säilyttämistä haja-asutusalueella kohdentamalla yksityisteiden kunnossapito- ja peruskorjausavustukset liikkuksen tarpeet huomioiden

Ympäristö kestävä kasvun pohjana

- Tehostetaan edelleen toimitilojen ja kiinteistöjen hallintaa, käytettävyyttä, käyttöastetta ja energiatehokkuutta sekä pyritään tavoitteellisesti vähentämään kiinteistöjen energiakustannuksia lisäämällä käyttäjien tietoisuutta kiinteistöjen ylläpitokustannuksista.
- Selvitetään uusiutuvien energiamuotojen käyttömahdollisuutta kiinteistöissä
- Tehostetaan huoltokirjajärjestelmän ja energianseurantajärjestelmän käyttöä. Vertailutietona ja lähtökohtana vuoden 2016 mukaiset energiankulutustiedot.
- Uudistetaan ympäristönsuojelumääräykset sekä ympäristönsuojeluviranomaisen taksa
- Otetaan käyttöön päivitetty ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma

Jyväällä tulevaisuudesta

- Lupa- ja valvontamaksuilla katetaan vähintään 50 % menoista

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2016	TA 2017	TAV 2018
Kaavoitus	Valmistuneet/hyväksytyt asemakaavat (ha)	Kaavoitus siirretty 1.7.2016 alkaen elinvoimapalveluihin.		
Tilapalvelut	Kiinteistöjen ylläpitostrategia	-Koivikko-tilan myynti		
	Rakennusten energiankulutus, sähkö	7 503 MWh (-168 MWh v. 2014 tasosta)	7 200 MWh (-476 MWh v. 2015 tasosta)	7 700 MWh (+197 MWh v. 2016 tasosta)
	Rakennusten energiakulutus, lämpö	17 709 MWh (+1 574 MWh v. 2014 tasosta)	16 000 MWh (-688 MWh v. 2015 tasosta)	16 300 MWh (-1409 MWh v. 2016 tasosta)
Ruoka- ja siivouspalvelut	Kustannukset ateriala kohti	2,23 €	2,18 €	2,25 €
	Kustannukset siivottavaa lattianeliömetriä kohti	23,21 €/m ² /v (sis. pehmopaperi; ilman pehmopaperia 22,86 €/m ² /v) (siivottava neliömäärä 61 087 m ²)	25,48 €/m ² /v (ilman vuodeosastoa) 30,68 €/m ² /v (sis. vuodeosaston)	23,85 €/m ² /v (ilman vuodeosastoa) 29,55 €/m ² /v (sis. vuodeosaston)
Kunnallistekniikka	Kunnossapitokustannukset/katukm	3 380 €/km (4 434 €/km)	3 250 €/km	3 250 €/km
	Hoitokustannukset/puisto-m ²	0,32 €/m ²	0,30 €/m ²	0,30 €/m ²
	Luovutetut tontit/v	17	15	15
Rakennus- ja ympäristövalvonta	Lupahakemuksen käsittelyaika (kun hakemus on täydennetty käsittelyvalmiiksi):			
	- viranhaltijan myöntämä rakennuslupa	2,5 viikkoa	4 viikkoa	4 viikkoa
	- toimielimen myöntämä rakennuslupa	4 viikkoa	8 viikkoa	8 viikkoa
	- ympäristö- ja maa-aineslupa	3 kk	5 kk	5 kk

Toimintaan ja talouteen liittyvät olennaiset riskit:

- Kiinteistöjen kunto, erityisesti sisäilmaongelmat sekä väistötilojen puute, alimitoitettulla kiinteistöhoitohenkilöstöllä ei pystytä tuottamaan kiinteistöhoitomitoituksen mukaista palvelua (n. 5 kiinteistöhoitajan vaje mitoituksen mukaisesta henkilöstömäärästä)
- Vuodesta 2013 alkaen käytössä ollut harvennettu siivous heikentänyt tilojen yleistä siisteyttä ja mm. pintamateriaalien kuntoa erityisesti omana työnä siivottavissa kouluissa ja toimistotiloissa (mikäli kaikki kiinteistöt siivottaisiin mitoituksen mukaisesti, edellyttäisi se 4-5 kokoaikaisen laitoshuoltajan palkkaamista). Ostopalveluna siivottavissa kohteissa siivous on mitoituksen mukainen. On tarpeellista selvittää ostopalvelun laajentamista myös kaupungin muhin kiinteistöihin (poislukien sote-kiinteistöt) ja kilpailuttaa palvelu siten, että palvelu otettaisiin käyttöön vuonna 2019.
- Talvikunnossapidon määrärahojen riittäminen riippuu talven laadusta. Alueurakkasopimus on voimassa 31.5.2019 saakka. Vuonna 2018 valmistellaan uusi talvikunnossapidon kilpailutus, jossa huomioidaan alueiden jako pienempiin osiin.
- Yleisesti palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)

7.1.4 Elinympäristövaliokunnan talousarvio

ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 975 870	2 458 700	2 619 800	2 653 000	2 653 000
Sisäiset tuotot	10 889 061	10 150 100	11 289 900	11 289 000	11 289 000
Tuotot yhteensä	12 864 931	12 608 800	13 909 700	13 942 000	13 942 000
Valmistus omaan käyttöön	0	26 100	0		
Toimintakulut	-11 970 562	-12 217 100	-11 986 400	-11 964 000	-11 964 000
Sisäiset kulut	-1 708 072	-1 730 900	-1 982 900	-1 983 000	-1 983 000
Kulut yhteensä	-13 678 634	-13 948 000	-13 969 300	-13 947 000	-13 947 000
TOIMINTAKATE	-813 703	-1 313 100	-59 600	-5 000	-5 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-42		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 993 292	-2 743 700	-2 947 000	-2 973 000	-2 994 000
TILIKAUDEN TULOS	-3 807 037	-4 056 800	-3 006 600	-2 978 000	-2 999 000
Poistoeron muutos	36 634	36 100	34 900	35 000	35 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 770 403	-4 020 700	-2 971 700	-2 943 000	-2 964 000

LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

LOIMAAN KAUPUNKI	TP2016	Ta 2017 (ta+m)	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	16 861 903	18 107 100	18 672 400	18 715 000	18 649 000
Sisäiset tuotot	13 966 096	13 380 900	15 350 000	15 349 000	15 349 000
Tuotot yhteensä	30 827 999	31 488 000	34 022 400	34 064 000	33 998 000
Valmistus omaan käyttöön		26 100			
Toimintakulut	-112 424 477	-110 655 100	-109 625 800	-110 217 000	-110 151 000
Sisäiset kulut	-13 966 095	-13 380 900	-15 350 000	-15 349 000	-15 349 000
Kulut yhteensä	-126 390 572	-124 036 000	-124 975 800	-125 566 000	-125 500 000
TOIMINTAKATE	-95 562 573	-92 521 900	-90 953 400	-91 502 000	-91 502 000

LIIKELAITOS

8. LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

Toimielin: Loimaan Vesi-liikelaitoksen johtokunta

Tehtävä: Vesihuoltoon liittyvät tehtävät

Vastuuhenkilö: Vesihuoltolaitoksen johtaja

8.1. Toiminnan kuvaus

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti.

Loimaan Vesi -liikelaitos (jälj. liikelaitos) toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kuntalaissa mainitun ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävät on mainittu kuntalain 67 §:ssä. Johtokunnan muista tehtävistä määrätään kaupungin uudessa hallintosäännössä. Johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Johtokunta myös päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan talousarviosta ja –suunnitelmasta erillisenä osana. Liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Sekä valtuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita, jotka liikelaitoksen talousarviossa tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin.

Valtuusto päättää liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeria kunnan talousarviossa ovat kunnan pääomasijoitus ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle.

8.2 Valtuuston liikelaitokselle antamat strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 18.12.2013 antaman ympäristölupapäätöksen lupamääräysten täyttäminen (Alastaron jätevedenpuhdistamo).

TALOUDEN TAVOITTEET 2018

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2018 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.

Peruspääoman tuotto

Yleisperusteluissa vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi mainitaan tuottovaatimuksen osalta seuraavaa: *Tuottovaatimuksen kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan viitata esimerkiksi valtion talousarviosta annettuun asetukseen (1243/1992), jonka 56 §:n mukaan valtion investointilaskelmissa ja muussa pääomien käytön arvioinnissa käytetään, jollei käyttötarkoituksesta muuta johdu, tuottovaatimuksena Valtiokonttorin laskemaa arvioinnin suorittamista edeltäneen varainhoitovuoden markkamääräisen pitkäaikaisen lainanoton efektiivistä korkokustannusta valtiolle.*

Valtiokonttorin 17.1.2017 ilmoittama pitkäaikaisen lainanoton efektiivinen korkokustannus vuoden 2016 tietojen pohjalta laskettuna ja vuoden 2017 laskelmissa käytettäväksi tarkoitettu (nimellinen) korkokustannus on 0,0 %.

Loimaan Veden peruspääoman korkona Loimaan kaupungille vuonna 2018 käytetään 0,0 % peruspääomasta, todeten sen sisältyvän kohtuullisen tuoton määritelmään.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,0 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2018 tulee olemaan 0,00 euroa.

Investoinnit

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 1 035 000 euroa.

LOIMAAN VEDEN JOHTOKUNNAN PÄÄTTÄMÄT SITOVAT TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2018

TOIMINNAN TAVOITTEET 2018

Laskuttamattoman veden määrä on alle 16 %. (vuonna 2016 19,8 %)

Kypsytyksentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 %.

TALOUDEN TAVOITTEET 2018

Tilikausi muodostunee lievästi ylijäämäiseksi. Vuoden 2018 tilikautta rasittaa vielä merkittävästi uuden keskusjätevedenpuhdistamon toteutuksesta aiheutuvat rahoituskustannukset. Keskuspuhdistamon valmistumisesta, vuodesta 2015 lähtien, kolmena seuraavana vuotena tulee poistoissa huomioida ja poistaa Loimaan Veden kohteeseen sijoittamat ns. omat investointikustannukset (mm. kaupungille maksetut kaatopaikkamaksut poistetun maan osalta, Pima-töiden valvonta, Pima- ja rakennuslupakustannukset, varainsiirtovero, hankkeen valvonta, rakennusaikainen suunnittelu, kopiokulut sekä ennen leasing-sopimusta maksetut laitehankintaerät ym.) kokonaisuudessaan. Verkostosaneerauksiin tulee tulevana vuosina panostaa huomattavasti aiempaa enemmän.

TULOSLASKELMAOSA

9. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisen omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin. Käyttötalousosan tehtävien menot summataan toimintakuluihin ja tulot toimintatuotoihin.

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan Veden tuloslaskelmat.

TULOSLASKELMA											
Kaupunki+vesi											
	TP 2015k+v	TP 2016k+v	Kasvu%	Ta 2017 k+v	Kasvu %	Ta 2018 k+v	Kasvu %	Ts 2019k+v	Kasvu %	Ts 2020k+v	Kasvu %
Toimintatulot	16 585 469	19 291 878	16,32	21 150 600	9,63	21 648 100	2,30	21 671 500	0,11	21 605 500	-0,31
Myyntituotot	7 606 486	9 694 597	27,45	11 081 500	14,31	11 752 200	5,71	11 738 500	-0,12	11 738 500	0,00
Maksutuotot	5 295 468	5 897 237	11,36	5 921 300	0,41	5 962 000	0,68	5 971 000	0,15	5 971 000	0,00
Tuet ja avustukset	1 165 860	1 317 525	13,01	1 405 800	6,70	1 699 000	17,26	1 696 000	-0,18	1 630 000	-4,05
Muut toimintatuotot	2 517 655	2 382 519	-5,37	2 742 000	15,09	2 234 900	-22,69	2 266 000	1,37	2 266 000	0,00
Valmistus omaan käyttöön	1 960	0		26 200		0		0			
Toimintamenot	-107 083 095	-114 301 511	6,74	-112 910 700	-1,22	-111 912 100	-0,89	-112 429 400	0,46	-112 377 100	-0,05
Henkilöstökulut	-46 430 359	-48 982 370	5,50	-48 000 800	-2,00	-46 961 600	-2,21	-47 005 300	0,09	-46 969 300	-0,08
Palkat ja palkkiot	-35 241 203	-36 938 338	4,82	-36 867 000	-0,19	-36 734 000	-0,36	-36 772 800	0,11	-36 738 800	-0,09
Eläkekulut	-9 267 148	-9 490 308	2,41	-9 048 800	-4,65	-8 702 000	-3,99	-8 715 800	0,16	-8 713 800	-0,02
Muut henkilösivukulut	-1 922 008	-2 553 724	32,87	-2 085 000	-18,35	-1 525 600	-36,67	-1 516 700	-0,59	-1 516 700	0,00
Palvelujen ostot	-47 170 583	-50 342 631	6,72	-50 531 100	0,37	-50 727 600	0,39	-51 244 300	1,01	-51 222 400	-0,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 598 742	-7 351 434	11,41	-7 535 400	2,50	-7 437 100	-1,32	-7 398 100	-0,53	-7 402 800	0,06
Avustukset	-5 502 989	-5 545 170	0,77	-4 683 500	-15,54	-4 370 800	-7,15	-4 371 000	0,00	-4 371 000	0,00
Muut toimintakulut	-1 380 422	-2 079 906	50,67	-2 159 900	3,85	-2 415 000	10,56	-2 410 700	-0,18	-2 411 600	0,04
Toimintakate	-90 495 667	-95 009 633	4,99	-91 733 900	-3,45	-90 264 000	-1,63	-90 757 900	0,54	-90 771 600	0,02
Verotulot	54 006 655	53 725 101	-0,52	53 707 000	-0,03	53 318 000	-0,73	54 303 000	1,81	56 092 000	3,19
Valtionosuudet	41 729 790	43 827 171	5,03	41 977 000	-4,22	40 863 000	-2,73	41 000 000	0,33	41 300 000	0,73
Rahoitustuotot ja -kulut	-161 963	-114 615	-29,23	-233 600	103,81	-180 000	-29,78	-330 000	45,45	-301 800	-9,34
Vuosikate	5 078 815	2 428 024	-52,19	3 716 500	53,07	3 737 000	0,55	4 215 100	11,34	6 318 600	33,29
Suunnitelmanmukaiset poistot	-3 569 029	-3 909 332	9,53	-3 741 900	-4,28	-3 785 800	1,16	-3 720 700	-1,75	-3 771 600	1,35
Arvonalentumiset	-480 950	-55 312		0		0		0		0	
Tilikauden tulos	1 028 836	-1 536 620	-249,36	-25 400	-98,35	-48 800	47,95	494 400	109,87	2 547 000	80,59
Poistoeron lis.-vähennys +	75 808	71 410	-5,80	68 000	-4,78	64 200	-5,92	61 900	-3,72	59 700	-3,69
Vapaaeht. var muutos	177 753	0									
TILIK.ylijäämä/alijäämä	1 282 398	-1 465 210	-214,26	42 600	-102,91	15 400	-176,62	556 300	97,23	2 606 700	78,66
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	2 875 548	1 410 338	-50,95	1 384 938	-1,80	1 336 138	-3,65	1 830 538	27,01	4 377 538	58,18
Tuloslaskelman tunnusluvut:											
Vuosikate /poistot %	142,30	62,11	-56,35	99,32	59,92	98,71	-0,62	113,29	12,87	167,53	32,38
Vuosikate, euroa/as	308,41	149,21	-51,62	229,41	53,76	232,11	1,16	263,44	11,89	397,40	33,71
Toimintatuotot/toimintakulut %	15,49	16,88	8,97	18,73	10,99	19,34	3,16	19,28	-0,35	19,23	-0,26
Asukasluku	16468	16273	-1,18	16 200	-0,45	16 100	-0,62	16 000	-0,63	15 900	-0,63

TUOSLASKELMA 2018 ja TS 2019 ja TS 2020
Kaupunki+vesi

ulkoiset	k+v	k+v	k+v			k+v			k+v			k+v
	<u>Tp 2015</u>	<u>Tp 2016</u>	<u>Ta+m 2017</u>	<u>ta 2018</u>	<u>Ta-2018</u>	<u>Ta 2018</u>	<u>Ts 2019</u>	<u>Ts 2019</u>	<u>Ts 2019</u>	<u>Ts 2020</u>	<u>Ts 2020</u>	<u>Ts 2020</u>
				<u>kaupunki</u>	<u>vesi</u>		<u>kaupunki</u>	<u>vesi</u>		<u>kaupunki</u>	<u>vesi</u>	
Toimintatulot	16 585 469	19 291 877	21 150 600	18 672 400	2 975 700	21 648 100	18 715 000	2 956 500	21 671 500	18 649 000	2 956 500	21 605 500
Myyntituotot	7 606 486	9 694 597	11 081 500	8 776 500	2 975 700	11 752 200	8 782 000	2 956 500	11 738 500	8 782 000	2 956 500	11 738 500
Maksutuotot	5 295 468	5 897 237	5 921 300	5 962 000		5 962 000	5 971 000		5 971 000	5 971 000		5 971 000
Tuet ja avustukset	1 165 860	1 317 524	1 405 800	1 699 000		1 699 000	1 696 000		1 696 000	1 630 000		1 630 000
Muut toimintatuotot	2 517 655	2 382 519	2 742 000	2 234 900		2 234 900	2 266 000		2 266 000	2 266 000		2 266 000
Valmistus omaan käyttöön	1 960	0	26 200	0		0			0			0
Toimintamenot	-107 083 095	-114 301 512	-112 910 700	-109 625 800	-2 286 300	-111 912 100	-110 217 000	-2 212 400	-112 429 400	-110 151 000	-2 226 100	-112 377 100
Henkilöstökulut	-46 430 359	-48 982 371	-48 000 800	-46 211 300	-750 300	-46 961 600	-46 255 000	-750 300	-47 005 300	-46 219 000	-750 300	-46 969 300
Palkat ja palkkiot	-35 241 203	-36 938 339	-36 867 000	-36 168 200	-565 800	-36 734 000	-36 207 000	-565 800	-36 772 800	-36 173 000	-565 800	-36 738 800
Eläkekulut	-9 267 148	-9 490 308	-9 048 800	-8 545 200	-156 800	-8 702 000	-8 559 000	-156 800	-8 715 800	-8 557 000	-156 800	-8 713 800
Muut henkilösivukulut	-1 922 008	-2 553 724	-2 085 000	-1 497 900	-27 700	-1 525 600	-1 489 000	-27 700	-1 516 700	-1 489 000	-27 700	-1 516 700
Palvelujen ostot	-47 170 583	-50 342 631	-50 531 100	-50 197 000	-530 600	-50 727 600	-50 789 000	-455 300	-51 244 300	-50 761 000	-461 400	-51 222 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 598 742	-7 351 434	-7 535 400	-6 968 200	-468 900	-7 437 100	-6 930 000	-468 100	-7 398 100	-6 928 000	-474 800	-7 402 800
Avustukset	-5 502 989	-5 545 170	-4 683 500	-4 370 800	0	-4 370 800	-4 371 000	0	-4 371 000	-4 371 000	0	-4 371 000
Muut toimintakulut	-1 380 422	-2 079 906	-2 159 900	-1 878 500	-536 500	-2 415 000	-1 872 000	-538 700	-2 410 700	-1 872 000	-539 600	-2 411 600
Toimintakate	-90 495 666	-95 009 634	-91 733 900	-90 953 400	689 400	-90 264 000	-91 502 000	744 100	-90 757 900	-91 502 000	730 400	-90 771 600
Verotulot	54 006 655	53 725 101	53 707 000	53 318 000	0	53 318 000	54 303 000		54 303 000	56 092 000		56 092 000
Valtionosuudet	41 729 790	43 827 171	41 977 000	40 863 000	0	40 863 000	41 000 000	0	41 000 000	41 300 000	0	41 300 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-161 963	-114 615	-233 600	-189 000	9 000	-180 000	-339 000	9 000	-330 000	-310 800	9 000	-301 800
Vuosikate	5 078 815	2 428 023	3 716 500	3 038 600	698 400	3 737 000	3 462 000	753 100	4 215 100	5 579 200	739 400	6 318 600
Poistot ja arvonalent.	-4 049 978	-3 964 644	-3 741 900	-3 072 300	-713 500	-3 785 800	-3 102 000	-618 700	-3 720 700	-3 124 000	-647 600	-3 771 600
Tilikauden tulos	1 028 837	-1 536 621	-25 400	-33 700	-15 100	-48 800	360 000	134 400	494 400	2 455 200	91 800	2 547 000
Poistoeron lis (-)/vähennys (+)	75 808	71 410	68 000	34 900	29 300	64 200	35 000	26 900	61 900	35 000	24 700	59 700
Vapaaeht.varausten lis (-) / vähen (+)	177 753		0									
TILIK.ylijäämä/alijäämä	1 282 398	-1 465 211	42 600	1 200	14 200	15 400	395 000	161 300	556 300	2 490 200	116 500	2 606 700

INVESTOINTIOSA

10. INVESTOINNIT

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarvot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointeihin varataan määrärahat (alv 0 %) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0 %) mukaan seuraavasti:

	Hankekohtainen	Hankeryhmittäinen
Aineettomat hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Maa- ja vesialueet	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Asuinrakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Muut rakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Julkinen käyttöomaisuus	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Kuljetusvälineet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut koneet ja kalusto	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut aineelliset hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Käyttöomaisuusarvopaperit	yli 60.000 euroa	alle 60 .000 euroa

Hankekohtainen (=nimikkeittäinen) määräraha on suoraan toteuttajaa sitova. Vuosi-kohtainen määrärahamuutos, on pääsääntöisesti vietävä valtuuston hyväksyttäväksi

Jos investointi toteutetaan useampana vuotena, ilmoitetaan hankkeen kokonaiskustannusarvio ja sen jaksotus suunnitteluvuosille. Hankkeen perusteluissa valtuusto voi antaa hankevastaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Hankeryhmittäinen määräraha sitoo valtuustoon nähden ryhmätasolla, toteuttaja voi omaa toimintayksikköään sitovien säännöksiensä puitteissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan ko. hankeryhmän yhteenlaskettu kokonaismääräraha ei ylity.

Noudatettu **aktiointiraja** on 10.000 euroa. ja käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

Investointeihin budjetoidaan sekä sisäiset, että ulkoiset pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat ja sisäiset hankinnat käsitellään kirjanpidollisesti valmistuksena omaan käyttöön.

10.1 MAA- VESIALUEET, KONSERNIJOHTO

Maa- ja vesialueet	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	0	-300 000	-50 000	-50 000	-50 000
Investointitulot	63 794	100 000	100 000	100 000	100 000
Investoinnit netto	63 794	-200 000	50 000	50 000	50 000

Määräraha sisältää kaupungin kiinteistöjen myynnit ja maanhankintasuunnitelman mukaiset hankinnat.

Kokonaismyyntitulot muodostuvat investointiosan myyntituloista ja käyttötalousosan tulokohdasta pysyvien vastaavien myyntivoitot ja menokohdasta pysyvien vastaavien myyntitappiot (0 €).

10.2 TALONRAKENNUS

10.2.1 TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	0	0	-300 000	-1 450 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	-300 000	-1 450 000	0

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristövaliokunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

2018:

Hirvikosken kunnantalo

150.000 €

(Sisäilmaongelmien korjaustoimenpiteet ja muutostyöt, vaihe 1/2, Kokonaiskustannus tarkentuu hankesuunnittelun jälkeen. Alustava kokonaiskustannus n. 750-900 000 €)

Kaupungintalo

150.000 €

(Tilamuutokset ja sisäilmakorjaukset vaihe 1/2, Kokonaiskustannus tarkentuu hankesuunnittelun jälkeen. Alustava kokonaiskustannus n. 1 M€)

2019:

Hirvikosken kunnantalo

600.000 € -750.000 €

(Sisäilmaongelmien korjaustoimenpiteet ja muutostyöt, vaihe 2/2, Kokonaiskustannus tarkentuu hankesuunnittelun jälkeen. Alustava kokonaiskustannus n. 750-900 000 €)

Kaupungintalo

850.000 €

(IV-kone, II- ja III-kerrosten putkistojen uusiminen, tilamuutokset ja sisäilmakorjaukset vaihe 2/2, Kokonaiskustannus tarkentuu hankesuunnittelun jälkeen. Alustava kokonaiskustannus n. 1 M€)

10.2.2 TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKERYHMÄ

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-68 279	-102 000	-32 000	-82 000	-32 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-68 279	-102 000	-32 000	-82 000	-32 000

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2018:

Investointihankkeiden ennakosuunnittelu/valmistelu 32.000 €

2019:

Investointihankkeiden ennakosuunnittelu/valmistelu 32.000 €

Loimaan Veden toimiston putkistojen ja KL-vaihtimen uusiminen 50.000 €

2020:

Investointihankkeiden ennakosuunnittelu/valmistelu 32.000 €

Suunnitelmakauden ulkopuolella:

2021-2022:

Investointihankkeiden ennakosuunnittelu/valmistelu 32.000 €

10.2.3 TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-52 548	-130 000	-200 000	-500 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-52 548	-130 000	-200 000	-500 000	0

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristövaliokunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenojaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Hankekohtaiset perustelut:

2018:

Sote-keskuksen tilajärjestelyt ja korjaustyöt 200.000 €
(Suunnittelu ja muutostöiden aloitus, sisäilmaongelmien edellyttämät toimenpiteet).

2019:

Sote-keskuksen tilajärjestelyt ja korjaustyöt 200.000 €
(Muutostöiden jatkaminen)

Alastaron hoivayksiköt 150.000 €
(Ikäihmisten strategian ja palveluverkkoselvityksen mukaiset toimenpiteet ja muutokset. Hankkeen tarpeellisuus selvitettävä)

Sähkön­syötön varavoimajärjestelmät	100.000 €
(Siirrettävät aggregaatit, mm. Alastaron terveysasema, Kartanonmäki, Toteutetaan kiireellisyysjärjestyksessä. Hankkeiden kokonaiskustannusarvio noin. 210.000 €)	
Asumisturvallisuuden parantaminen	50.000 €
(Tiaistentien palvelukoti, talojen A ja B jatkohanke. Hankkeiden kokonaiskustannusarvio v. 2010-2019 yht. 360.000 €)	

10.2.4 TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKERYHMÄT

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-28 472	-30 000	-100 000	-80 000	-30 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-28 472	-30 000	-100 000	-80 000	-30 000

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2018:

Sosiaali- ja terveystoimialan erillishankkeet	100.000 €
(Pääterveysaseman kameravalvonnan ja hälytysjärjestelmän uusiminen).	

2019:

Sosiaali- ja terveystoimialan erillishankkeet yht.	30.000 €
(Mm. terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet)	
Kehitysvammaisten toimintakeskuksen korjaustyöt	50.000 €
(Suunnittelu aloitus. Selvitettävä kokonaiskorjaustarve ja –kustannus sekä vaihtoehtoiset toimitilat)	

2020:

Sosiaali- ja terveystoimialan erillishankkeet yht.	30.000 €
(Mm. terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet)	

10.2.5 TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-572 561	0	-200 000	-370 000	-150 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-572 561	0	-200 000	-370 000	-150 000

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa tekniselle elinympäristövaliokunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

2018:

Hirvihovin iv-koneen uusiminen	200.000 €
---------------------------------------	-----------

2019:

Opistotalo/Taidetalo	220.000 €
(1. kerroksen tilajärjestelyt, pintaremontti ja ilmanvaihto sekä julkisivumaalaus)	
Mahlapuiston päiväkot	150.000 €
(Julkisivujen rappauskorjaukset ja korjausmaalaus)	

2020:

Kauhanojan koulu/päiväkoti

150.000 €

(Julkisivun rappaus- ja puuosakorjaukset sekä korjausmaalaus)

Suunnitelmakauden ulkopuolella:

2021-2022 Kiinteistöjen julkisivukorjauksia

10.2.6 TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKERYHMITÄIN

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-38 989	-290 000	-110 000	-225 000	-30 000
Investointitulot		0			
Investoinnit netto	-38 989	-290 000	-110 000	-225 000	-30 000

Talousarvion määräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2018:

Sivistystoimialan erillishankkeet yht.

110.000 €

(Mm. sivistyspalvelukeskuksen toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet, Kauhanojan päiväkoti ilmanvaihdon rakennus ja sosiaalityötilojen parantaminen)

2019:

Sivistystoimialan erillishankkeet yht.

70.000 €

(Mm. sivistyspalvelukeskuksen toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet)

Puistokadun koulu

55.000 €

(Teknisen työn tilan vesikaton uusiminen)

Metsämaan koulu

100.000 €

(Mm. putkistojen uusiminen)

2020:

Ahonkadun koulu

30.000 €

(iv-koneiden uusiminen)

10.2.7 TALONRAKENNUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0	0

10.2.8 TALONRAKENNUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKERYHMÄT

Talonrakennus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-144 248	-200 000	-200 000	-180 000	-100 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-144 248	-200 000	-200 000	-180 000	-100 000

Talousarvion määräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

Kaikkien palvelukeskusten PTS:n mukaisten ylläpitävien korjausten eli ns. korjausvelan lyhentämisen määrärahat on yhdistetty ja kirjattu tekniikka ja ympäristötoimialan hankeryhmiin eri vuosille. Talousarviota laadittaessa on täsmennettävä vuosittaisia PTS-kohteita tarpeiden mukaisesti. Määrärahan käyttö PTS-korjauksiin kohdennetaan palvelualueille tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä toimielimen ja/tai viranhaltijan päätöksellä. Kiinteistöjen PTS-korjausten kokonaistalennusarvio v. 2011-2022 on yhteensä 1.275.000 €.

2018:

PTS-korjaukset, jakamaton 200.000 €

2019:

PTS-korjaukset, jakamaton 100.000 €

Vuokratilo I, Mellilä, julkisivut ja ulkovarasto 80.000 €

2020:

PTS-korjaukset, jakamaton 100.000 €

Suunnitelmakauden ulkopuolella:

2021-2022:

PTS-korjaukset, jakamaton 200.000 €

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Talonrakennus yht	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-905 097	-752 000	-1 142 000	-2 887 000	-342 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-905 097	-752 000	-1 142 000	-2 887 000	-342 000

10.3 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS

10.3.1 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKKEET

Julkinen käyttö- omaisuus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-552 594	-1 180 000	-1 100 000	-2 360 000	-1 150 000
Investointitulot	122 414	0	0	0	0
Investoinnit netto	-430 180	-1 180 000	-1 100 000	-2 360 000	-1 150 000

Talousarvion määräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristövaliokunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Kaupunginhallitus määrittelee elinkeinopoliittisesti merkittävien hankkeiden kohteet ja toteutusjärjestyksen.

2018:

Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet	850.000 €
(Mm. Eteläkaari itään suunnittelu (50.000 €), Vt 9 liittymäjärjestelyt, josta kaupungin kustannusosuus (silta 600.000 € + pikatien valaistus 150.000 €), moottoriradan hulevesiviemäröinnin suunnittelu (50.000 €))	
Matkakeskuksen alueen kehittäminen	100.000 €
(Hankkeen kokonaiskustannus 2017-2018 yht. 170 000 €)	
Metsämaan taajaman jätevesien käsittely	150.000 €
(Pienpuhdistamon rakentaminen siirtyy vuodelta 2017, koska vaadittua ympäristölupaa ei ole vielä saatu)	

2019:

Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet	1.300.000 €
(Mm. Väinämöisenkadun peruskorjaus (Hankkeeseen sisältyvän vesi- ja viemäriinjojen uusimiseen määräraha Loimaan Veden talousarviossa. Kokonaiskustannus n. 600 000 €, josta Loimaan Veden osuus n. 100 000 €), Kankaankujan rakentaminen (250.000 €), Eteläkaari 200 m länteen (350.000 €), moottoriradan hulevesiviemäröinnin aloittaminen (200.000 €))	
Mäenpään sillan peruskorjaus	560.000 €
(Sisältää sillan leventämisen ja kevyenliikenteen väylän)	
Nahkatehtaan alueen kunnallistekniikka	500.000 €

2020:

Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet	1.150.000 €
(Kauppalaan-/Heimolinnan-/Vesikoskenkadun ja Satakunnantien peruskorjaus ja liikenteellisten ratkaisujen muuttaminen vaihe 1/2 (kokonaiskustannus 2,1 M€, josta Loimaan Veden osuus 200.000 €, moottoriradan hulevesiviemäröinnin jatkaminen (200.000 €))	

Suunnitelmakauden ulkopuolella:

2021-2022:

Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet	2.450.000 €
Mm. Kauppalaan-/Heimolinnan-/Vesikoskenkadun ja Satakunnantien peruskorjaus ja liikenteellisten ratkaisujen muuttaminen vaihe 2/2 (kokonaiskustannus 2,1 M€, josta Loimaan Veden osuus 200.000 €, Eteläkaari itään 1 km (1,5 M€))	

10.3.2 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKERYHMÄT

Julkinen käyttö-omaisuus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-858 560	-1 440 000	-1 450 000	-1 110 000	-1 020 000
Investointitulot	15 228	0	119 100	0	
Investoinnit netto	-843 332	-1 440 000	-1 330 900	-1 110 000	-1 020 000

Talousarvion määräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteut-taja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan han-keryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018
KADUT			
Kadunrakennus	-31 248,41	-100 000	-300 000
Katujen pin-taus	-269 551,96	-330 000	-330 000
Katuvalaistus	-62 525,80	-70 000	-120 000
PUISTOT JA YLEISET ALUEET			
Puistoistutukset	-221 081,94	-320 000	-150 000
Kohdevalaistukset			
Leikkipaikat			
URHEILU- JA ULKOALUEET			
Ulkoliikuntapaikat	-47 652,60	-600 000	-400 000
Urheilukeskus			
KAATOPAIKAT			
Maisemointi ja ylijäämämaiden varastointialue		-20 000	-50 000
SADEVESIVIEMÄRIT			
Sadevesiviemärit	-223 320,11	0	-100 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS/HANKERYHMÄT	-858 560,36	-1 440 000	-1 450 000

2018

Kadut

750.000 €

Sisältää kadunrakennuksen, katujen korjaukset ja pin-taukset sekä katuvalaistuksen (mm. Juvan alueen kadut (200.000 €)

Puistot ja yleiset alueet

150.000 €

Sisältää mm. puistoistutukset, kohdevalaistukset ja leikkikentät (mm. keskustan ranta-alueen kehittäminen)

Urheilu- ja ulkoalueet

400.000 €

-Hirvikosken keskusurheilukentän peruskorjaus 2017 – 2018

(kokonaiskustannus 600.000 €)

-Urheilukeskuksen tekonurmikenttä 2017-2018 (kokonaiskustannus 384.000 €)

Maankaatopaikka

50.000 €

Sadevesiviemärit

100.000 €

Sisältää sadevesiviemäriverkoston laajentamisen rakennetuille asuinalueille, mm. Lamminkadun alueen salaojituksen aloitus.

2019:

Kadut

500.000 €

Sisältää kadunrakennuksen, katujen korjaukset ja pin-taukset sekä katuvalaistuksen.

Puistot ja yleiset alueet

90.000 €

Sisältää mm. puistoistutukset, kohdevalaistukset ja leikkikentät.

Urheilu- ja ulkoalueet .

370.000 €

Sisältää pesäpallokentän peruskorjauksen. Haetaan Leader-rahoitusta.

Maankaatopaikka

50.000 €

Sadevesiviemärit

100.000 €

Sisältää sadevesiviemäriverkoston laajentamisen rakennetuille asuinalueille, mm. Lamminkadun alueen salaojituksen jatkaminen.

2020:

Kadut

600.000 €

Sisältää kadunrakennuksen, katujen korjaukset ja pintaukset sekä katuvalaistuksen.
(mm. Juvantien kevyenliikenteen väylän jatkaminen)

Puistot ja yleiset alueet 220.000 €

Sisältää mm. puistoistutukset, kohdevalaistukset ja leikkikentät. Nahinlahden ranta-alueen rakentaminen vaihe 1/2 (kokonaiskustannus 300.000 €)

Urheilu- ja ulkoalueet 50.000 €

Maankaatopaikka 50.000 €

Sadevesiviemärit 100.000 €

Sisältää sadevesiviemäriverkoston laajentamisen rakennetuille asuinalueille,
mm. Lamminkadun alueen salaojituksen jatkaminen.

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ

Julkinen käyttö- omaisuus Yhteensa	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-1 411 154	-2 620 000	-2 550 000	-3 470 000	-2 170 000
Investointitulot	137 642	0	119 100	0	0
Investoinnit netto	-1 273 512	-2 620 000	-2 430 900	-3 470 000	-2 170 000

10.4 KULJETUSVÄLINEET

10.4.1 KULJETUSVÄLINEET / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Kuljetusvälineet	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-74 919	-30 000	-40 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-74 919	-30 000	-40 000	0	0

2018:

Kotipalveluautot 3-4 kpl 40.000 €

10.4.2 KULJETUSVÄLINEET / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Kuljetusvälineet	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-128 967	-50 000	-25 000	-70 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-128 967	-50 000	-25 000	-70 000	0

2018:

Mittausryhmän pakettiauto 25.000 €

2019:

Kuorma-auto 70.000 €

10.5 IRTAIN OMAISUUS

10.5.1 IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS / KONSERNIJOHTO

Irtain käyttöomaisuus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-133 809	-193 000	-20 000	-20 000	-20 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-133 809	-193 000	-20 000	-20 000	-20 000

2018:

Keskitettyt atk-hankinnat

20.000 €

2019:

Keskitettyt atk-hankinnat

20.000 €

2020:

Keskitettyt atk-hankinnat

20.000 €

10.5.2 IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-12 796	-35 000	-35 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-12 796	-35 000	-35 000	0	0

2018:

Hammashuollon unit, yhteen hammashuoltolaan

35.000 €

10.5.3 IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS / SIVISTYSTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	0	0		-45 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	-45 000	0

2019:

Liikuntahallin matto

45.000 €

10.5.4 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Irtain käyttömai- suus	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	0	0	0	-25 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	-25 000	0

2019:

Maastomittaustyöasema

25.000 €

10.6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT

10.6.1 ARVOPAPERIT / KONSERNIJOHTO

Arvopaperit/hal- linto	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	0	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Investointitulot	4 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Investoinnit netto	4 000	0	0	0	0

Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit.

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

Investoinnit yh- teensä	TP 2016	Ta+m 2017	TA 2018	Ts 2019	Ts 2020
Investointimenot	-2 666 742	-4 030 000	-3 912 000	-6 617 000	-2 632 000
Investointitulot	205 436	150 000	269 100	150 000	150 000
Investoinnit netto	-2 461 306	-3 880 000	-3 642 900	-6 467 000	-2 482 000

RAHOITUSOSA

11. RAHOITUS

Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus ja muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelman tunnusluvusta "investointien tulo-rahoitus, %" kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla korollisen vieraan pääoman määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän asukasmäärällä.

Samoin kuin tuloslaskelma Loimaa virallinen rahoituslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen laskelmat.

RAHOITUSLASKELMA (kaupunki+vesi)

	TP 2015	Kasvu %	TP 2016	Kasvu %	TA+M 2017	Kasvu %	TA 2018	Kasvu %	TS 2019	Kasvu %	TS 2020	Kasvu %
Toiminnan rahavirta	4 879 779	50,91	1 735 138	-64,44	2 974 200	71,41	3 344 000	12,43	3 822 100	14,30	5 925 600	55,04
Vuosikate	5 078 815	44,53	2 428 023	-52,19	3 716 500	53,07	3 737 000	0,55	4 215 100	12,79	6 318 600	49,90
Satunnaiset erät	0		0		0		0		0		0	
Tulo-rahoituksen korjaukset	-199 036	-29,05	-692 885	248,12	-742 300	7,13	-393 000	-47,06	-393 000	0,00	-393 000	0,00
Investointien rahavirta	-2 625 324	-11,99	-2 246 057	-14,45	-5 517 700	145,66	-4 284 900	-22,34	-7 214 000	68,36	-2 814 000	-60,99
Investointimenot	-3 590 739	1,55	-3 144 378	-12,43	-6 410 000	103,86	-4 947 000	-22,82	-7 757 000	56,80	-3 357 000	-56,72
Rah.os. invest.menoihin	368 000	135,99	12 228		0		119 100		0		0	
Pysyvien vast. hyödyntäminen	597 415	50,47	886 093	48,32	892 300	0,70	543 000	-39,15	543 000	0,00	543 000	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 254 455	800,08	-510 919	-122,66	-2 543 500	397,83	-940 900	-63,01	-3 391 900	260,50	3 111 600	-191,74
Rahoituksen rahavirta												
Antolainauksen muutokset	-9 704	-96,19	-35 570		0		0		0		0	
Antolainasaam. lis. -	-17 704		-35 570	100,92	-20 000		-20 000		-20 000		-20 000	
Antolainasaamisten väh. +	8 000	-91,67	0		20 000		20 000		20 000		20 000	
Lainakannan muutokset	-184 620	-93,60	-1 854 620	904,56	2 243 500	-220,97	940 900	-58,06	3 391 900	260,50	-3 111 600	-191,74
Pitkäaik. lainojen lisäys	5 000 000		0	-100,00	5 000 000		5 600 000	12,00	8 000 000	42,86	1 300 000	-83,75
Pitkäaik. lainojen väh.	-5 834 620	8,36	-4 854 620	-16,80	-5 756 500	18,58	-4 659 100	-19,06	-4 608 100	-1,09	-4 411 600	-4,26
Lyhytaik. lainojen muutos	650 000		3 000 000	361,54	3 000 000		0		0		0	
Oman pääoman muutokset												
Muut maksuvalmiuden muutokset	-631 390,61		-94 583									
Rahoituksen rahavirta	-825 714	136,49	-1 984 773	140,37	2 243 500	-213,04	940 900	-58,06	3 391 900	260,50	-3 111 600	-191,74
Rahavarojen muutos	1 428 740	-1 547,81	-2 495 692		-300 000		0		0		0	

Rahoituslaskelman tunnusluvut:	TP 2015	Kasvu %	TP 2016	Kasvu %	TA+m 2017	Kasvu %	TA 2018	Kasvu %	TS 2019	Kasvu %	TS 2020	Kasvu %
Kumulatiivinen lainamäärä	35 563 253	-0,52	33 708 633	-5,21	35 952 133	6,66	36 893 033	2,62	40 284 933	9,19	37 173 333	-7,72
Lainat , €/asukas	2159,54	0,40	2071,45	-4,08	2219,27	7,14	2291,49	3,25	2517,81	9,88	2337,95	-7,14
Investointien tulo-rahoitus,%	158	51,59	78	-50,81	58	-25,21	77	33,50	54	-29,80	188	246,38
Asukasluku	16468	-0,91	16 273	-1,18	16 200	-0,45	16 100	-0,62	16 000	-0,62	15 900	-0,63

RAHOITUSLASKELMA	(k+v)	(k+v)	(k+v)			(k+v)			(k+v)			(k+v)
(Loimaa+vesi)	Tp 2015	Tp 2016	Ta- 2017	Loimaa 2018	Vesi 2018	Ts-2018	Loimaa 2019	Vesi 2019	TS -2019	Loimaa 2020	Vesi 2020	TS -2020
Toiminnan rahavirta	4 879 780	1 735 138	2 974 200	2 645 600	698 400	3 344 000	3 069 000	753 100	3 822 100	5 186 200	739 400	5 925 600
Vuosikate	5 078 816	2 428 023	3 716 500	3 038 600	698 400	3 737 000	3 462 000	753 100	4 215 100	5 579 200	739 400	6 318 600
Satunnaiset erät		0	0			0			0			0
Tulorahoituksen korjauserät	-199 036	-692 885	-742 300	-393 000		-393 000	-393 000		-393 000	-393 000		-393 000
Investointien rahavirta	-2 625 324	-2 246 058	-5 517 700	-3 249 900	-1 035 000	-4 284 900	-6 074 000	-1 140 000	-7 214 000	-2 089 000	-725 000	-2 814 000
Investointimenot	-3 590 739	-3 144 378	-6 410 000	-3 912 000	-1 035 000	-4 947 000	-6 617 000	-1 140 000	-7 757 000	-2 632 000	-725 000	-3 357 000
Rah.os. invest.menoihin	368 000	12 228	0	119 100		119 100			0			0
Pysyvien vast hyöd.luovutustulot	597 415	886 092	892 300	543 000		543 000	543 000		543 000	543 000		543 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 254 455	-510 920	-2 543 500	-604 300	-336 600	-940 900	-3 005 000	-386 900	-3 391 900	3 097 200	14 400	3 111 600
Rahoituksen rahavirta												
Antolainauksen muutokset	-9 704	-35 570	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. -	-17 704	-35 570	-20 000	-20 000		-20 000	-20 000		-20 000	-20 000		-20 000
Antolainasaamisten väh. +	8 000	0	20 000	20 000		20 000	20 000	0	20 000	20 000	0	20 000
Lainakannan muutokset	-184 620	-1 854 620	2 243 500	940 900	0	940 900	3 391 900	0	3 391 900	-3 111 600	0	-3 111 600
Pitkäaik. lainojen lisäys	5 000 000	0	5 000 000	5 600 000		5 600 000	8 000 000		8 000 000	1 300 000		1 300 000
Pitkäaik. lainojen väh.	-5 834 620	-4 854 620	-5 756 500	-4 659 100		-4 659 100	-4 608 100		-4 608 100	-4 411 600		-4 411 600
Lyhytaik. lainojen muutos	650 000	3 000 000	3 000 000			0			0			0
Oman pääoman muutokset	0	0	0									
Muut maksuvalmiuden muutokset	-631 391	-94 583	0									
Rahoituksen rahavirta	-825 714	-1 984 773	2 243 500	940 900	0	940 900	3 391 900	0	3 391 900	-3 111 600	0	-3 111 600
Rahavarojen muutos	1 428 741	-2 495 692	-300 000	336 600	-336 600	0	386 900	-386 900	0	-14 400	14 400	0

KONSERNITAVOITTEET

12. Konsernitavoitteet

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Sisäinen konserni:

Loimaan Vesi on liiketoimintaa harjoittava kunnallinen liikelaitos, jolla on muita toimintayksiköjä itsenäisempi asema. Loimaan vesi-liikelaitos kuuluu kaupungin sisäiseen konserniin.

Ulkoinen konserni:

Ulkoiseen konserniin kuuluvat ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta (yli 50%) ja kaupungin palveluja tuottavat kuntayhtymät omistusosuuksien suhteessa.

Loimaan kaupunkikonserni	Omistusosuus
Sisäinen konserni	
Loimaan Vesi-liikelaitos	100 %
Ulkoinen konserni	
Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt:	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkantie	100 %
Kiinteistö Oy Martinhaka (myynnistä valitettu)	70 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %
Elinkeinopoliittinen yhtiö:	
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kuntayhtymät:	
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin ky	5,09 %
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky	5,98 %
Varsinais-Suomen Liitto	3,55 %

Liikelaitoksen ja tytäryhtiöiden on otettava huomioon kaupunkistrategian tavoitteet ja laadittava vuosille 2018– 2020 tulos- ja rahoituslaskelmat siten, että konsernitaloutta ei heikennetä.

Loimaan Vesi -liikelaitos:

Valtuusto ja liikelaitoksen johtokunta voivat asettaa liikelaitokselle sitovia tavoitteita. Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet ovat ensisijaisesti tuotantotavoitteita. Vaikuttavuutta koskevia tavoitteita on perustelua asettaa liikelaitokselle silloin, kun se vastaa toimialansa palvelujen tuottamisesta kaupungin alueella monopolina.

Liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoitusbudjeteissa menojen ja tulojen sitovuus määrätään sekä valtuuston, että johtokunnan suhteen. Liikelaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella pitää kattaa myös investoinnit siltä osin kuin niitä ei rahoiteta omanpääomanehtoisella rahoituksella.

Loimaan Veden on suunnittelukaudella 2018 – 2020 ylläpidettävä maksu- ja taksatasoa, jolla voidaan pitkällä aikavälillä kattaa liikelaitoksen investoinnit, toimitilojen leasing-vuokrakustannukset ja toiminnan operatiiviset kustannukset.

Tytäryhtiöt:

Omistajaohjauksella varmistetaan, että tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Vuotuinen konsernitavoite asunto- ja kiinteistöpoliittisille yhtiöille on ollut tytäryhteisöjen kannattavuuden tehostaminen ja konsernin korjausrakentamisen omarahoitusosuuden parantaminen ja korjausvelan hallinta.

Kuntayhtymät:

Kuntien ja kuntayhtymien talouden yhteen sovittelua helpottaa kuntalain muutos, joka ulottaa alijääminen kattamisvelvollisuuden myös kuntayhtymiin.

Kuntalaki ulottaa mm. kunnan arviointimenettelyn edellytysten tunnusluvut konsernitallolle (118 §), joten konsernin kunnosta huolehtiminen ja omistajaohjaus on tärkeässä asemassa kuntakonsernissa.

Konsernitavoitteet 2017:

- Keskeisten konserniyhtiöiden kuten Loimaan Vuokra-asuntojen ja Telkätien pidemmän aikavälin tasapainon sekä taloudessa että toiminnassa saavuttaminen
- Kiinteistö Oy Kurittulan muuttaminen kehitysyhtiöksi (valtuustoaloite 23.5.2016 / kaupunginhallituksen päätös 16.8.2016).

Konsernitavoitteet 2018:

Yleiset tavoitteet

- Kaupungin strategiset linjaukset, omistajaohjaus ja konserniohjeet otetaan huomioon tytäryhteisöjen toiminnan suunnittelussa, ohjauksessa ja päätöksenteossa.
- Tytäryhteisöjen taloudesta ja toiminnasta raportoidaan säännöllisesti.
- Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti ja kannattavasti.
- Konsernin vuokra-asuntojen käyttöaste on hyvällä tasolla.
- Kiinteistöjen hoitoon ja siivoukseen pitäisi jatkossa hyödyntää Hulmin Huollon palveluita mahdollisuuksien mukaan, vaikka lisä resursseilla.

Asuntopoliittiset yhtiöt

- Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 90 %.
- Asuntoyhtiöt valmistelevat kiinteistökohtaiset viiden (5) vuoden korjaussuunnitelmat. Asuntotarpeiden ja suunnitelmien pohjalta päivitetään konsernitason vuokra-asuntojen muutostarpeet.

Loimaan Kaukolämpö Oy

- Kaukolämmön hintataso on muihin lämmitysmuotoihin suhteutettuna kilpailukykyinen.
- Varaudutaan yhtiön lämpölaitosten aluetarpeisiin Myllykyläntien varrella sekä Hulmin alueella. Myllykyläntien kohteen tarpeet voidaan käsitellä kaavoitusohjelman mukaisesti. Hulmin alueella käynnistetään asemakaavamuutos.

Kehitys Oy Kurittula

Vahvistetaan yritystoiminnan kehittymistä, yritysten kilpailukykyä sekä työpaikkojen säilymistä ja uusien työpaikkojen syntymistä. Toimenpiteet esitetään yhtiön vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja raportoinnissa.

